

HIRDETÉS

Adószámunk: **18036754-2-43**

Adószámunk:

Kérjük, hogy befizetett adójának 1 %-át a közhasznúan működő

Műegyetemi Hallgatókért Alapítvány

számára ajánlja fel.

Jó Magyar Forintból a világ is a miénk lehet! • Műegyetemi hallgatók sikerrel pályáztak, és megnyerték ötletükkel a „Bank to the Future” hallgatói innovációs megmérettetést. A győztes formáció tagjai: **Megyeri Mária (GTK), Paulics Lilla (GTK) és Wolf Máté (VIK).**

Cikkünk a 3. oldalon

Ikarusi zuhanás

Amióta fizikailag lehetséges a repülés, a légi közlekedés használata mindig kiváltásos dolognak számított a többi „földhözragadt” utazási formához képest (feltéve, hogy nincs az embernek Ferrarija).

A kínai koronavírus járványa azonban valósággal letarolta ezt az ágazatot, és a folyamat még nem ért véget. Mit lehet tudni most, és mi várható a közeljövőben ebben az ágazatban?

Cikkünk a 6. oldalon

Madarat tolláról

Ha toll és papír akad a kezünkbe, megannyi már-már elfeledett gyermekjáték lehetősége tárul elénk, a legegyszerűbb amóbától át a torpedóig, az ország-várostól a sötartós jóslásokig. Ám a felnőtt kor is tartogat papírra való vagy papírból illő csodákat, amik kis eszközigényük folytán

kiváló színfoltjai lehetnek a zárkózottabb napoknak, és egészen magas szintig fejleszthetőek. Ha szereted a kézművességet, odavagy a papírokért és a tollakért, a japán eredetű origamit és a kalligráfiát neked találták ki!

Cikkünk a 13. oldalon

Mindent az OTDK-ról

Fotó: Márton András

Az OTDK februárban második helyet szerzett a Highlights of Hungary közönségszavazásán, amely kiegészült még a Brain Bar különdíjával is. Kétségtelenül fajsúlyos visszajelzés ez arról, hogy a tanulmányi verseny milyen magas minőséget és egy értékteremtő közösséget képvisel, miközben kiemelkedő teljesítményt produkál. De mégis, honnan indult, és mit kell tudni az ország legnagyobb és legnépszerűbb tudományos megmérettetéséről? Cikkünkben alaposan utánajártunk a témának.

Cikkünk a 4. oldalon

HIRDETÉS

Nem tudom, hogy mi a siker titka

Cikksorozatunkba szeretnénk bemutatni azokat az oktatókat, akik a OHV (Oktatás Hallgatói Véleményezése) 2019/2020/1 alapján első helyezést értek el.

SZABÓ LIDIA DÓRA

Ebben a cikkünkben **Varga Kitti** BME-VIK oktatót kérdezzük, akinek fő motivációja a hallgatók támogatása.

Mikor és miért döntöttél úgy, hogy a tanári pályát választod?

Végzettségemet tekintve nem vagyok tanár. Matematikus szakot végeztem itt a műegyetemen. Az első évem után kértek fel, hogyha szeretnék, tartsak gyakorlatot. Ez már 9 éve történt, akkor heti 1 gyakorlattal kezdtem, és azóta is lelkesen megyek be minden órára.

Emlékszel milyen volt az első óra?

Elég meglepődtem, amikor felkértek óraadónak. Még a nyári szünet előtt kérdeztek, így sok időm volt készülni, gondolkodni, hogy lehetne minél jobb órát tartani. Igyekeztem alaposan felkészülni rá, mivel nagyon izgultam előtte. Végül meglepően jó élménnyé vált az első óra. Nem tudtam eldönteni, hogy is fogom csinálni, mit fognak reagálni a hallgatók, de elkezdődött, és azonnal ment az egész. Ennek ellenére új tantárgyak esetében

még a mai napig izgulni szoktam.

Észrevehető az elmúlt években, hogy változtak az óralátogatási és tanulási szokások?

Időbeli különbséget nem vettem észre, de az egyes csoportok nagyon eltérőek tudnak lenni. Vannak olyanok, akik szeretnek interaktívan dolgozni, sok feladatot megoldani. Mások szívesebben veszik, ha önálló megoldás van. Náluk inkább körbesétálok az egyeztetésekhez, mert a táblánál való feladatmegoldás nem működne. Igyekszem minél jobban a csoportok hangulatához igazítani órámat.

Hogyan tudod fenntartani a hallgatók figyelmét, alkalmazol új technikákat? Mi a siker titka?

Próbálok változtatni a különböző tanítási módszereket, mint az önálló vagy közös feladatmegoldás, együtt gondolkodás technikája. Sokat írok a táblára, mely nagy segítséget jelent a hallgatók számára. Nagyon jó érzés számomra, hogy ilyen helyezést értem el az OHV-n, ez nagyban motivál is engem. Sajnos nem tudom, mi a siker titka, de szívesen meghallgatom másztól.

Milyen a kapcsolatod a hallgatókkal?

Amikor még csak pár évvel voltam idősebb a diákoknál, egyszer az is előfordult, hogy azt hitték, én is hallgatóként ülök bent az órán. Nagyon barátságosak velem, de ahogy említettem sok múlik az adott csoporton. Van olyan, aki szeret bejönni óra előtt beszélgetni, és tovább is marad, de olyan csoportok is akadnak, akik megérkeznek kezdésre, és a kurzus végén távoznak.

Szigorú tanárnak tartod magad?

Úgy érzem néha szigorú vagyok, de

rejtélyes okokból örülnek, ha én vizsgáztatom őket. Félév közben az a célom, hogy jó légkört teremtsék az órámon, és nem akarok vasszigorral fegyelmezni. A vizsgaidőszak alatt azonban szükséges felvenni egy formalitást az igazságos osztályzás érdekében.

Melyek voltak a legnehezebb / legjobb pillanatok a tanári pályád során?

Egyszer volt olyan gyakorlatom, amikor nagyon nehéz volt szóra bírni a hallgatókat. Olyan kérdésre se kaptam választ, mint „Ha ilyen alulra írok a táblára azt látják-e?”. Ez nagyon megviselt. Mellette rendszeresen bejártak órára, figyelték, de

azt hiszem ez volt a mélypont. Szerencsére sikerült megbeszélni, hogy ez így nem igazán tartható állapot, és ezután sokkal többet kommunikáltam velem. A vizsgaidőszakok számomra is nehezek, nemcsak a hallgatóknak.

Az OHV első helyezésem nagyon meglepődtem, ez egy nagyon szép pillanat számomra. Tavaly én lettem a Kar Kiváló Fial Oktatója, ami szintén nagy megtisztetés. Motiváló számomra, hogy sokan járnak be a gyakorlati óráimra, előfordul, hogy többen jönnek, mint a maximum létszám. Az is emlékezetes volt, amikor egyszer egy péntek délutáni konzultáción betelt egy százfős terem.

Gács András-díj a BME oktatójának

Harmadik alkalommal ítélték oda az egyetemi matematika-oktatásért járó rangos elismerést.

SZABÓ LIDIA DÓRA

Idén két oktatót is méltónak találtak a Gács András-díjra: **Szeszlér Dávidot**, a BME VIK Számítástechnikai és

A jelölés

A díjra a kuratórium tagjai és az érintett tanszékek vezetői mellett bárki jelölhető. A javaslatban a jelölt kutatási eredményeivel kapcsolatban elegendő a publikációs lista megadása, akár internetes hivatkozás formájában (pl. MTMT) is. Ezzel szemben részletesen ki kell térni a jelölt oktatásban elért teljesítményére (TDK-, szakdolgozat-, PhD-témavezetés, egyéb), a hallgatóknak nyújtott támogatásra. Csak olyat lehet jelölni, aki a javaslat beadásának határidejéig nem tölti be a 46. évét, és korábban nem nyerte még el a díjat.

Információelméleti Tanszékének docensét, valamint Bérczi-Kovács Erikát, az ELTE TTK Operációkutatási Tanszékének adjunktusát.

A díjat 2017-ben a Gács-család alapította azzal a céllal, hogy az egyetemi matematika-oktatásban

kiemelkedő, sok diákot motiváló fiatal matematikus oktatókat jutalmazza. A díj névadója Gács András (1969-2009) matematikus, aki kutatási eredményei mellett sokoldalúságával, nyitottságával és humorával hatott inspirálóan a diákokra. A díjat évente egy alkalommal osztják

ki, egy, indokolt esetben két jutalmazott lehet. A budapesti matematikusok a díszoklevél és a maguk által választhatott tárgyjutalom mellett 150-150 ezer forintos díjazásban és egy különleges műtárgy elismerésben is részesülnek.

Szeszlér Dávid 1998-ban kapott kitüntetéses diplomát az ELTE Természettudományi Karán, doktori fokozatát a BME-n szerezte 2006-ban, Recski András témavezetésével. A disszertációjában szereplő eredményekért 2006-ban elnyerte a Bolyai János Matematikai Társulat Farkas Gyula emlékdíját. Megkapta a BME Kiváló Oktatója díjat, a BME VIK Kiváló Oktatója díj arany fokozatát pedig három ízben is elnyerte. „Lenyűgöző előadói stílusa, minden részletre

kiterjedő figyelme, jellegzetes humora számtalan hallgatójával szerette meg a matematikát. Szemlélete, az oktatáshoz és a hallgatókhoz való hozzáállása méltó a díj névadójának szellemiségéhez” – méltatta a díjazottat a szakmai kuratórium.

Bérczi-Kovács Erika 2007-ben szerzett diplomát az ELTE TTK matematikus szakán, PhD fokozatát 2015-ben nyerte el. Érdeklődésének és fő kutatási területének középpontjában a kombinatorikus optimalizálás gyakorlati problémák által motivált alkalmazásai állnak. Az egyetemen folyó oktatásba 2008-tól kapcsolódott be. Az évek során alapjaiban járult hozzá az operációkutatási gyakorlatok anyagának egységes kiépítéséhez.

Jó Magyar Forintból a világ is a miénk lehet!

Gyermekek pénzügyi tudatosságát segíti műegyetemisták innovatív oktatási applikációja, amellyel a mérnökcsapat kétfélmillió forintot nyert a BME és a Magyar Nemzeti Bank új közös pályázatán.

SZABÓ LIDIA DÓRA

„A fiatal generáció megszólításának egyik leghatásosabb módja, ha modern, innovatív és izgalmas élményt biztosító eszközzel fordulunk hozzájuk. A digitális technológiában láttunk olyan lehetőséget, amelyben a különböző korosztályok megtalálják a közvetítéshez szükséges nekik tetsző platformot” – osztotta meg a PineDesignHouse hallgatói mérnökcsapat arról a gyerekeknek és serdülőknek tervezett mobiltelefon-alkalmazásról, amellyel a fiatalok fejleszthetik pénzügyi ismereteiket. A műegyetemisták sikerrel pályáztak és megnyerték ötletükkel a „Bank to the Future” hallgatói innovációs megmérettetését, a győztes formáció tagjai: **Megyeri Mária** (GTK), **Paulics Lilla** (GTK) és **Wolf Máté** (VIK). A trió tagjai egy baráti társaságba tartoznak, ám ebben a felállásban most először mérettették meg magukat: Mária és Lilla tanszéki kutatás keretében már korábban is foglalkoztak felhasználói élménnyel és szoftverhasználhatóság elemzésével, tudományos diákköri konferencián is indultak dolgozatukkal, míg Máté a gyakorlatban is szeretne volna kipróbálni az alkalmazás-fejlesztést, amelyre jó lehetőséget adott a verseny.

Milyen alkalmából rukkoltatok elő az ötletekkel?

M. Mária: A BME és a Magyar Nemzeti Bank (MNB) közösen hirdette meg műegyetemistáknak a „Bank to the Future” pályázatát. Az első alkalommal kiírt felhívásra olyan mobiltelefon-alkalmazás prototípusokat vártak, amely felkelti a fiatalok pénzügy iránti érdeklődését, és az MNB közeljövőben megnyíló

Pénzmúzeumában digitálisan kalauzolja a látogatókat a kiállításon. Ebből a célból álmotdunk meg a JMF-et.

Mi a JMF?

M. Mária: Lényegében egy interaktív játékot és egyben egy digitális technikán alapuló oktatóeszközt terveztünk a pénzügyi témákra fogékony ifjúságnak. A Jó Magyar Forint (JMF) nevet adtuk a mobiltelefonon használható applikációnak, amely a monetáris témák különböző részterületein mutat be érdekes történeteket, történelmi tényeket, és gazdasági ismereteket, miközben versenyre sarkallja a fiatalokat és kérdésekkel méri fel, hogy mit sikerült elsajátítani az ismeretekből.

Hogyan zajlott a verseny?

P. Lilla: Első körben egy virtuális szabadulósobából kellett kijutnunk, ez egyfajta ráhangoló volt a versenyre: pénztörténeti és programozói alapismeretekkel kapcsolatos feladványokat kellett kitalálnunk. Kiszabadulva írásban foglaltuk össze az elképzelésünket, ahol mindössze két oldal terjedelemben kellett meggyőződnünk a zsűrit arról, hogy ötletünk továbbgondolásra érdemes. Összesen 33 csapat nevezett, amelyből 24-en kvalifikáltak magukat a zsűri elé, és végül 12 társaság jutott be a döntőbe. Ennek keretein belül részt vettünk a BME és az MNB intenzív kurzusán is, ahol a hatékony és látványos prezentáláshoz, valamint az applikáció-fejlesztéshez és a felhasználói élmény növeléséhez kaptunk tippeket, belekóstoltunk a storyboarding, a perszónaalkotás, a gamifikáció, a prezentációs készségek vagy a UX/UI design témába is.

A döntőben ún. „design sprint” hajrában kellett megalkotnotok a végleges tervet. Ez mit jelent pontosan?

P. Lilla: A finálé előtt mindössze 48 órát kaptunk, hogy elkészítsük a zsűri előtt bemutatott demót. A korábbi fordulóban már próbáltunk előkészülni erre a szakaszra, hogy időt nyerjünk magunknak: a játék-konceptiónk már lényegében megvolt, és a megjelenítésről is voltak elképzeléseink. A koronavírus-járvány miatt az eredetileg személyesre tervezett döntőt online tartották meg, és mi is csak távolról tudtunk együtt dolgozni. Folyamatosan online kapcsolatban maradtunk, feszített tempóban dolgoztunk, és közben folyamatosan egyeztetünk. A közös munkánk hatékonysága abban rejlett, hogy egy nagyon részletesen

és precízen kidolgozott design guideline szerint munkálkodtunk, amelyben pontosan definiáltuk az egyes alapelemeket. Ennek köszönhetjük, hogy bár az egyes részeket külön-külön dolgoztunk, ennek nyoma sem látszódott a végleges terméken, ami megjelenésében egységes képet mutatott. Egy közel 10 perces videóban prezentáltuk a high-fidelity prototípusunkat, ami az applikációnak egy grafikai már kidolgozott, mobiltelefonon kipróbálható, de nem lefejlesztett verziója.

Meséljete az alkalmazásról is.

W. Máté: Egy pénzügyi játékot álmotdunk meg, amelyben az egyes fiskális témák egy-egy szálon futnak. A játékosoknak különböző kérdések megválaszolásával kell teljesíteniük a pályákat, ezekért JMF-et, vagyis Jó Magyar Forintot kapnak, ami az alkalmazás egyetlen és egységes „fizetőeszköze”. Az összegyűjtött virtuális vagyontól aztán virtuális tárgyakat vásárolhatnak maguknak a játékosok, amelyek versenyen belüli előnyökkel járnak, új funkciókat oldanak fel, esetleg valós nyerevényekre is beválthatók. A játék játszható egyedül, vagy baráti körben is versenyezhetnek egymással a tanulók. Utóbbival lehetőséget szerettünk volna biztosítani arra, hogy az egy korcsoportba tartozó gyerekek között párbeszéd induljon a pénzügyi ismeretekről, a fiskális tudatosságról. A tervezés során végig a gamifikáció elveit alkalmaztuk: jutalmazással, pozitív megerősítéssel, és kitüntetésekkel ismerjük el a teljesítményt. Az applikációban különböző, oktató jellegű pénzügyi témákkal kapcsolatos szituációk, feladványok megjelenítését javasoltuk (pl. albérletbe költözés, megtakarítás, bankszámlanyitás stb.). A mintapéldákat a részben MNB alapította Pénziránytű Alapítvány kiadványaiból, applikációiból vettük át. Az ott részletezett témák nagyszerűen használhatók a mi alkalmazásunkban is, ráadásul rendelkezésre állnak a segédanyagok, így azok kidolgozására sem kell energiát és pénzt fordítani.

Hogyan kapcsolódik a JMF a közeljövőben megújuló Pénzmúzeumhoz?

W. Máté: Egy külön funkcióval készültünk az MNB eredetileg tavasszal nyíló kiállítására: az applikáció egyfajta virtuális kalauz, amely végigkíséri a látogatókat az egyes termekben. A kiterjesztett valóság eszközeivel próbáltuk még interaktívabbá tenni a tárlatot: egy-egy képre, plakátra irányítva a

ÜDVÖZLÜNK A JMF APPLIKÁCIÓBAN!

Pénzügyi témákkal kapcsolatos játékok helyes megoldásával JMF értéket gyűjthetsz, melyekkel a későbbiekben kereskedhetsz és akár valós nyereményekre is beválthatod. Először próbáld ki minta játékunkat!

telefon kameráját videók, érdekes leírások vagy 3D-ben megjelenő, mozgatható virtuális tárgyak jelennek meg az applikációt használók előtt. Az élménydús látogatást egy mesészerű térképpel is gazdagítottuk, és az alkalmazás arcukat is a múzeum megjelenéséhez igazítottuk. A játékok során gyűjtött JMF-ek a képzeletbeli nyerevények mellett a Pénzmúzeumba szóló belépőjegyre is válthatók, ezzel is további látogatásra szeretnénk buzdítani a pénzügyi témák iránt érdeklődőket.

Mi lesz a JMF jövője?

M. Mária: A pályázat nem a „klasszikus” értelemben vett startup-felhívás volt: nyertes

ötletünkhöz nem társult befektetői ajánlat, ám bízunk benne, hogy idővel valóban a látogatói élmény része lesz az applikációnk. A koncepciókat úgy alkottuk meg, hogy az alkalmazás első verziója is kiadható legyen, az egyes témákkal, modulokkal pedig később könnyen bővíthető a szakmai paletta. A zsűrinek javasoltuk az első verzió empirikus felhasználói vizsgálatának elindítását, és az itt kapott eredményekre alapozva a JMF továbbfejlesztését. A pályázatunkban kiemeltük az oktatáson túl az eszközben rejlő marketing lehetőségeket is, örömmel vennénk, ha ezzel a lehetőséggel is élne a kiíró.

A BME és az MNB „Bank to the Future” pályázatán elért eredmények

1. helyezést és ezzel 2 millió forint fődíjat nyert a PineDesignHouse: Megyeri Mária, Paulics Lilla, Wolf Máté
Különdíj és 1 millió forint nyerevény birtokosa lett a Coincidence csapat: Deák Dávid, Pribelszki Levente, Zsubori Eszter, Dilong Sándor

További nyertes kategóriák:

„Legjobb design és UX/UI” – MoneySavers: Ács Patrik Tamás, Lotz Anna, Kiss Sarolta, Szóke Viktor
„Legjobb prezentáció” – Zset-ON: Berindza István Donát, Timkó Ákos, Orosz Álmos
„Legjobb edutainment megoldás” – Blitzscale: Tagscherer Ármin, Radnó Norbert, Somogyi Balázs
„Legjobb gamification megoldás” – Loan Sharks: Hajnal Bálint, Berky Csaba Endre, Tóth Tibor Áron

Megkérdeztük

Mivel töltöd az idődet karantén alatt?

Jakab Géza GTK
Én a karanténban, az egyetemi elfoglaltságok mellett próbálok felülkerekedni saját lustaságomon, és minél aktívabban tölteni a napjaimat. Többnyire testvéremmel próbálunk minél érdekesebb hamburgereket kitalálni, illetve időnként teljesen spontán szabadtéri programokat szervezni a karantén lehetőségei mellett. Így, hogy a karanténnal felszabadult elég sok idő, ezért tudok olyan dolgokkal foglalkozni, amikkel szeretnék. A szociális élet természetesen mindennél jobban hiányzik, video chaten semmi sem ugyanolyan, mondjon bárki bármit. Mindenkinek kitartást kívánok, erre az időszakra.

Vass Bence VIK
A grafika házi írása mellett pörög az open-source kódolás, illetve home office-ből dolgozom a hét 3 napján. Emellett próbálok figyelni az edzésre is, a legjobb levezetés a nap végi futás.

Dohi Kincső GPK
Szerencsés vagyok, mert számomra inkább előnyökkel jár ez a helyzet, elég szervezettek a napjaim, és azt hiszem ki tudom hozni belőle a maximumot.

Most Budapesttől 45 km-re vagyok egy kis faluban, mert haza kellett költözni a kollégiumból. Szinte minden nap elmegyek sétálni a természetbe, a táncóráimat online megtartják, a Design Szakosztállyal foglalkozom, a szüleimnek segítek, diplomát írok, és sok más dolog. Nem unatkozom, de nagyon élvezem, hogy nem rohanás az életem, mint ahogy szokott lenni, mert most nem tudom mindenfélével ugyanúgy 120%-ra betervezni a napjaim.

Schmidt Beáta TTK
Az egyetemi és HK-s tevékenységeim mellett igyekszem időt szakítani mindig egy kis kultúrára. Bár nem összehasonlítható a felvétel egy élő előadással, azonban rengeteg közvetítést tettek elérhetővé az elmúlt időszakban, szóval a színházi paletta egész széles skálája elérhetővé vált: opera, balett, bábszínház, szimfonikus koncertek, rengeteg kortárs előadás. De a Székéni így is nagyon hiányzik.

ÖSSZEÁLLÍTOTTA: SZABÓ LIDIA DÓRA

Mindent az OTDK-ról

Az OTDK februárban második helyet szerzett a Highlights of Hungary közönség-szavazásán, amely kiegészült még a Brain Bar különdíjával is. Kétségtelenül fajsúlyos visszajelzés ez arról, hogy a tanulmányi verseny milyen magas minőséget és egy értéktelentő közösséget képvisel, miközben kiemelkedő teljesítményt produkál. De mégis, honnan indult, és mit kell tudni az ország legnagyobb és legnívósabb tudományos megmérettetéséről? Cikkünkben alaposan utánajártunk a témának.

MAREK BERTRAM

Több évtizedes múlt: az ötvenes évektől napjainkig

Nincs teljes mértékű egyetértés, de a legvalószínűbb narratíva szerint a TDK-k spontán módon, egyfajta mozgalomként indultak el az 1951/1952-es tanévben párhuzamosan több egyetemen is. Az ELTE Társadalomtudományi Karán lehetett szabadon választott témával pályázni, melyek közül végül húszat pénzjutalommal honoráltak. A veszprémi vegyipari egyetemen is megjelentek a 20-40 fős szakkörök, amelyek részint önképző műhelyként is funkcionáltak. Ez a műfaj gyorsan terjedt ország-szerte, hamarosan Miskolcon és Szegeden is elindultak hasonló diákkörök. Azonban néhány évre rá

Fotó: Márton András

– szovjet mintára – központi ellenőrzés alá vonták az alulról szerveződő mozgalmat, amelyet aztán alaposan átírtak a kommunista ideológiával. 1954-ben az ELTE Jogi Karán született meg az ún. Tudományos Diáktársaság, ami később felvette a kapcsolatot a szegedi és a pécsi jogi karral. Hármuk szervezésében került lebonyolításra az első országos jogász diákköri konferencia.

A még pislákoló szabadság szellemisége miatt komoly politikai kockázattá vált az állampárt számára a diákkörök működése, ezért erődemonstrációs és legitimációs szempontokat szem előtt tartva, 1955-ben megszervezték a Tudományos Diákkörök Első Országos Konferenciáját. Így indult az OTDK több évtizedes történelme, amely alatt számos válságon és átalakuláson esett át. Jelenleg hatvan intézmény a tagja az Országos Tudományos Diákköri Tanács szakmai bizottságának, melyen keresztül ellátják a főiskolai hallgatók és az őket támogató konzulens tanárok érdekképviseletét, illetve a tudományos diákköri műhelymunka támogatását.

OTDK a gyakorlatban

Az ország legnagyobb Országos Tudományos Diákköri Konferencia két évente kerül megrendezésre, és jelenleg 16 szekciója van (pl. Pedagógiai, Pszichológiai, Andragógiai és Könyvtartudományi Szekció, Társadalomtudományi Szekció). Mindegyik szekció saját felhívással, egyedi szabályokkal, változatos terjedelmi elvárásokkal és eltérő hivatkozási formátumokkal rendelkezik. A legközelebbi, 35. OTDK-ra 2021 tavaszán kerül majd sor, és minden szekciót más-más egyetemen fognak megrendezni. Az országos megmérettetésre az egyetemi szintű, minden ősszel megrendezésre kerülő Tudományos Diákköri Konferenciáról lehet kijutni, amelyeket természetesen intézményi szinten szerveznek meg. Ebben a körben jellemzően nem annyira rigid a szabályrendszer, az elvárások egyetemként változhatnak. Ugyanez a helyzet a szekciókkal, hiszen azokat az adott intézmény saját belátása szerint hirdetheti meg.

A jelentkezési folyamat a gyakorlatban úgy néz ki, hogy a vállalkozó kedvű hallgató (ki)talál magának egy kutatási témát, amivel aztán felkereshet egy

számára megfelelő konzulens tanárt. Ki kell választani a témához illő szekciót, melynek kiírását célszerű alaposan elolvasni, és szigorúan betartani a vonatkozó határidőket. Az intézményi TDK szekciói jellemzően párhuzamosan futnak egymással, s egyazon napon kerülnek lebonyolításra. A konferencián megszabott időkeretben kell prezentálni a TDK dolgozatot, amit egy rövid szakmai diskusszió követ. Ilyenkor elsősorban a bizottság kérdez vagy fejt ki a véleményét, de előfordul, hogy a hallgatóság is szót kap. A díjazás nagysága és a ceremónia időpontja szintén az intézményeken múlik, ahogy az is, hogy hány helyezettet küldenek ki az országos versenyre. Néhány héttel a jelölés után az Országos Tudományos Diákköri Titkárság e-mailben jelzi a hallgató felé, hogy fel kell töltenie a dolgozatát, amelyben csak formai változtatásokat eszközölhet (pl. tördelés, megfelelő hivatkozási formátum). A levél kézbesítése után egy hónapja lesz erre a pályázónak. Ha elmulasztja a határidőt, akkor kizárják. Az OTDK előtt néhány héttel el kell küldeni a dolgozat absztraktját is.

Azt is érdemes kiemelni, hogy a tudományos munkát később el lehet ismertetni szakdolgozatként. Emellett számos előnnyel járhat a részvétel: jól jöhet Erasmus-pályázatnál, doktori jelentkezésnél, vagy éppen országos és kari szintű ösztöndíjaknál. De ne feledjük azt sem, hogy hasznos kompetenciákat sajátíthatunk el, miközben rengeteg új tudományos élménnyel gazdagodhatunk.

A koronavírus sem állíthatja meg

A pandémia szinte mindenre hatással van, április elején közleményben reagált az OTDT a kialakult helyzetre. Elsősorban azt deklarálták, hogy a 2020-ban megrendezendő intézményi konferenciák, a „tudományos értékek és a tudományetikai elvek betartásával, lehetőség szerint a nyilvánosság biztosításával” online is lebonyolíthatóak. Ha erre nincs lehetőség, akkor azt később pótolhatják. Mindezek mellett kitölték az OTDK-ra való jelentkezés határidejét, arra ügyelve, hogy ez ne okozzon komolyabb felfordulást. Döntéseik elsősorban azt célozták, hogy a lehető legkevesebb hallgató morzsolódjon le az intézményi fordulók során.

Erasmus, koronavírus idején I.

Pár hónappal ezelőtt nem sok esélyt adtam volna annak, hogy a félév közepén házi karanténba kerülök Katalóniában egy világjárvány miatt.

LOVÁSZ BENEDEK

Budapest, január 19.

Januári fejtörésem, hogy menjek-e végül Erasmusra, egészen a kirepülésem napjáig elhúzódott. A családtagoktól és barátoktól való búcsúzkodás is csak részlegesen történt meg. Azzal az elképzeléssel utaztam ki, hogy nem foglak előre albérletet. Meglátom, hogy érzem magam, és annak fényében tervezem meg a továbbiakat. Mindenesetre, úgy éreztem, pozitív hatással lehet rám az utazás, belevetettem hát magam hú társam, a gördeszkám kíséretében.

Girona, január 20.

Gironába érkezve egy Barcelonához és a Costa Bravahoz egyaránt közeli, barátságos, fejlett, élhető kisvárost ismerhettem meg. Eső, szél, helyenként hóvihár tombolt ez idő tájt Katalónia területén. A legtöbb szervezett program rendre el is maradt, így magányos farkasként deríthettem fel a várost. Dolgom nem volt, a körülöttem lévőket vagy nem ismertem, vagy nem értettem – de inkább mindkettő –, a hostelen kívül pedig nem volt hova mennem. A napokban egyre több hír szólt arról, hogy Kínában megerősítették, hogy a vírus emberről emberre is terjedhet.

Barcelona, január 24.

Aznap pénteken jó idő volt, az ekkorra tervezett barcelonai városnézés már nem maradt el. A gyönyörű látványosságokról nem tudtunk meg annyit, mint lehetett volna, ennek oka az volt, hogy leginkább az ismerkedéssel voltunk elfoglalva. A nap végéhez közeledve nem tértem vissza Gironába, ugyanis a következő állomásom a Snowattack fesztivál volt Franciaországban. Az volt a terv, hogy Barcelonából Milánóba repülök, ugyanis Milánót is útba ejtik a Budapestre egészen a francia pályaszállásig közlekedő

Snowattackos buszok. Egy új olasz barátomra bízam a gördeszkámat, egy lengyel lánytól pedig kölcsön kaptam egy hordozható töltőt, majd egy szál hátizsákkal útnak indultam. A többi csomagomat a Gironai hostel megőrzőjében hagytam, a snowboard felszerelésemet pedig a barátaim és családtagjaim segítettek feltenni a Budapestre induló buszokra.

Milánó, január 24.

Este tíz körül szállt le a gépem. Busszal a városba beérve, még mindig volt tizenkét óram elsétálni a másfél óra gyalogútnyira lévő benzinkúthoz, ahol majd felszállhatok a Snowattackos buszra. Időm volt, mint a tenger, így egyik kedvenc hobbinak engedve, beszélgetésbe elegyedtem egy férfival, aki tőlem nem messze várakozott. Hamar összebarátkoztunk, kiderült, hogy egy orvost ismerhettem meg személyében. Egyiptomból származott, de Németországban praktizált. Szintén egyiptomi barátnőjét jött meglátogatni, aki pedig üzleti úton volt itt. Bulizni mentek többedmagukkal, meghívásukra ígent mondvá pedig velük tartottam, alvás ügyem volt tervben aznapra. Ekkor még nyoma sem volt a nehéz időknek, amelyek egyiptomi cimborámra vártak. Ki hitte volna, hogy pár hét múlva többek között az ő erőfeszítéseit fogom megtapsolni minden egyes nap nyolc órakor az erkélyemen.

Milánó, január vége - február eleje

Január 30-án az egészségügyi világszervezet globális veszélyeztetet hirdetett, miként Kínában 170-re növekedett az elhunytak száma, és 7711 esetet tartottak számon. Másnapra már 11950 esetről tudhattunk világszerte, ezek közül 11791-at Kínában regisztráltak.

Január 31-én regisztrálták az első eseteket Spanyolországban és Olaszországban is, ugyanezen a napon az olasz állam felfüggesztett minden Kínába, illetve onnan közlekedő járatot. Ők voltak az elsők, akik megtették ezt a lépést az EU-ban. Ez engem nem érintett, a Snowattack után ugyanúgy, ahogy jöttem, Milánót érintve utazhattam vissza Gironába. Időközben megszálltam egy helyi hostelben. Ezúttal már nem sokkal a koronavírus Észak-Olaszországban való eluralkodása előtt járt az idő. Ha pár héttel később járok itt, egészen más látvány fogadott volna.

Girona, február 3.

Megkezdődtek az órák, az

erasmosos élet is kezdett beindulni. Ekkor még a szokásosnál is izgatottabb volt mindenki. A legtöbb ember kirándulni, szórakozni és ismerkedni jön Erasmusra, a spanyol Erasmus pedig különösen híres erről. Ezen a héten három helyszín jelentett otthont számomra: a jól bevált hostel, a környékbeli erdő, illetve az egyik magyar erasmusos lány felajánlotta, hogy amíg nem találok ki a hosszú távú megoldást, náluk is meghúzhatom magam.

Girona, február 6.

Aznap kezdte el a spanyol egészségügyi minisztérium komolyabban tesztelni a légzési nehézségekben szenvedőket, illetve azokat, akik az elmúlt 15 napban megfordultak a kínai Hubei tartományban. A csütörtöki buli után hajnalban a szórakozóhely előtt, pár barátságos katalán fiattalal elegyedtem beszélgetésbe. Ismertette velük aznap hálószerű, erdőben alvós tervemet, még azt is felajánlották volna, hogy aludjak náluk, azonban azt mondták, borzalmasak a lakótársaik: nem látják szívesen a vendégeket. Jólesett a törődésük, de egyébként sem mentem volna sehová: a szórakozóhely, az erdő, és az akkor még komolyan vett reggeli nyolc harminc órák helyszíne csábítóan közel voltak egymáshoz. Itt amúgy sem megy 5 fok alá a hőmérséklet esténként, az ég is tiszta volt, kijárási tilalomnak pedig még nyoma sem volt.

Girona, február 12.

Nem sokra rá azért mégiscsak nekiálltam lakást keresni. Hamarosan össze is költöztem két olasz és egy belga társammal.

zenét hallgattam, és látva az utcán táncoló fiatalokat, tovább erősödött a meggyőződésem, hogy Barcelonában könnyebben élnek az emberek az életüket, mint itthon. Mire elfáradtam, már nem közlekedtek vonatok Gironába. Úgy döntöttem, hogy a reptér felé veszem az irányt: olcsóbb megoldás egy pár órás alvás kivitelezésére, mint egy hostel. Meglepően sokan aludtak ott, volt aki profi sizzel, hálószerű, fülledgő, szemfedő. Én ezek hiányában is tudtam aludni, bár a hangosbemondózás, és a rengeteg köhögő ember némileg rontott az élményen.

Girona, március eleje

Egyre többet hallottunk a járványról. Madridban március 9-én hétfőn vészhelyzeti ülést hívtak össze, miután 1050-re növekedve egy nap alatt megduplázódott a fővárosban a regisztrált betegek száma. Március 4-én hivatalos e-mailt kaptunk, miszerint az egyetemünkön is megbetegedtek. Ezzel kapcsolatban az volt az álláspont, hogy elvégezték a biztonsági protokollt – fertőtlenítés, ellenőrzés –, és egyelőre mindenki folytassa munkáját. Olasz lakótársaim biztosak voltak benne, hogy rövid időn belül lezárják az egyetemeket, és bevezetik a karantént, mert a növekvő számok az olasz mintát követték, ahol mindezekre már sor került. Az erasmusos WhatsApp csoportban egyre gyakoribbá váltak az információhoz jutni vágyók aggodalmas kérdései. A helyi erasmusos diákszervezet vezetője igyekezett naprakészen tartani minket, esetenként lefordítva a spanyol híreket is.

Girona, március 5.

Így történt tehát, hogy a kimerültség, meg az Észak-Olaszországi és a repülőterei kalandom után én is aggódni kezdtem az egészségemért a több hete elhúzódó betegségem okán. Felkerestem az orvost, aki megnyugtató: nem voltak súlyosabb, gyanakvásra okot adó tüneteim. Miután leellenőrizte, azt is közölte, hogy Milánó, amikor ott jártam, még nem számított veszélyes területnek. A korlátozások felé közeledve egy március 5-i Erasmus buli még kicsattanó hangulatban telt. Az utolsó szervezett program egy 7-i városstúra volt az ún. „öreg városrész”-ben. Ez utóbbin egyik olasz lánnyal beszélgetve megtudhattam, hogy amit leginkább el akar kerülni itt az erasmuson az az, hogy nem alakít ki mély kapcsolatokat. Ez esetben ugyanis utólag üresnek érezné az itt eltöltött időt. Ezen a napon Spanyolországban a 525 fertőzött közül 10-en, Olaszországban a 5883-ból 233-an, Kínában pedig a 80 695 beteg közül 3097-en hunytak el a vírus következtében.

Ikarusi zuhanás

Amióta fizikailag lehetséges a repülés, a légi közlekedés használata mindig kivált-ságos dolognak számított a többi "földhözragadt" utazási formához képest (feltéve, hogy nincs az embernek Ferrarija). A kínai koronavírus járványa azonban valósággal letarolta ezt az ágazatot, és a folyamat még nem ért véget. Mit lehet tudni most, és mi várható a közeljövőben ebben az ágazatban?

VARGA-CEGLÉDI
BERNADETT

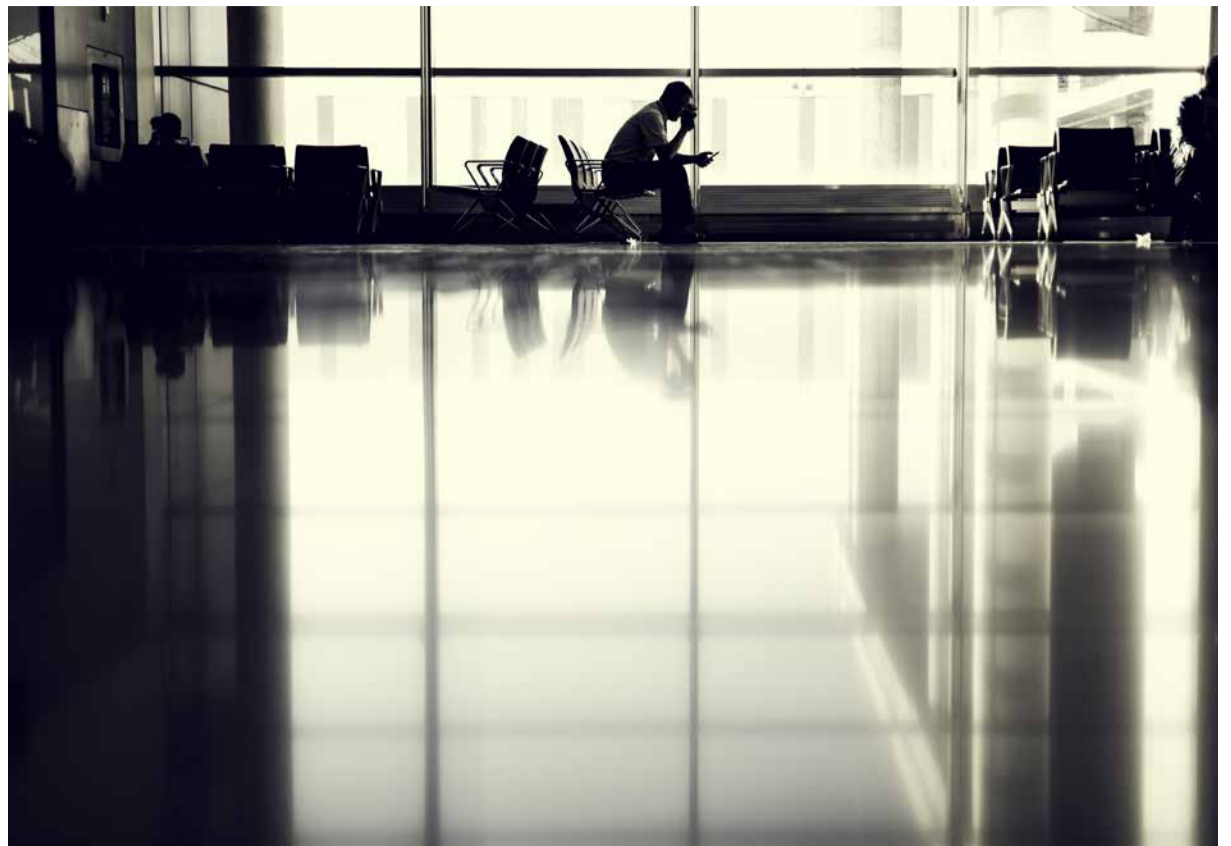
Bámul a világ

A járvány terjedésével fokozatosan csökkent a repülőjáratok száma világszerte. Eleinte egy jól behatárolható országhalmaz szerepelt a még érintetlen repterű térségek feketelistáján, úgy, mint Kína, Irán, Dél-Korea és később Olaszország. Sajnos elég hamar bővült ez a felsorolás, ma pedig már lényegében megszűnt a hagyományos értelemben vett légi közlekedés a világban. A Repülőterek Nemzetközi Tanácsának (ACI) friss adatai szerint márciusban 60 százalékkal, szám szerint 106 millióval kevesebb utas volt az európai repülőtereken. Március 1-jén még 5,1 millióan fordultak

meg a terminálokon, de 31-én már csak mindössze 174 ezren, utóbbi pedig a tavalyi azonos nap forgalmának csupán 3 százaléka. Rosszabb esetben az idén Európában akár 1,2 milliárd utassal kevesebb is lehet, ez pedig 48 százalékos visszaesés lenne a tavalyi adathoz képest. A globális légi közlekedésnek nyolc hétre volt szüksége ahhoz, hogy a heti nagyjából 106 millió kínált ülőhelyek száma 90 millióra csökkenjen a koronavírus miatt, de utána már csak két hét kellett ahhoz, hogy ez a szám 49 millióra zuhanjon. A várakozások szerint innen csak pillanatok kérdése a 40 milliós mélypont elérése.

Ki száll még fölébe?

Angela Gittens, az ACI főigazgatója egy videókonferencián arról beszélt, hogy a repülőterek idén összesen 76 milliárd dollár bevételtől esnek el. De a repülőterek mellett a repülőgépgyártók is rosszul járhatnak. A Roland Berger elemző cég erről készült tanulmánya alapján a legrosszabb forgatókönyv szerint 2030-ra akár 10 ezer repülőgéppel is csökkenhet az eredetileg becsült igény. A legoptimistább forgatókönyv 790 példányszámos csökkenéssel számol, de ehhez az kell, hogy legfeljebb két hónap leállás után újraindulhassanak a járatok, és hamar visszaálljon a korábban megszokott kapacitás. Erre viszont már senki sem számít. Az Eurocontrol friss adatai szerint április 8-ra már leállt a Pegasus, az EasyJet, a Brussels Airlines, az Air Nostrum és a TAP, hozzájuk napokon belül csatlakozik az Austrian Airlines, amely most teljesíti utolsó mentesítő járatát Új-Zélandról. Korábbi kapacitása 2 százalékkal repült a LOT, a Ryanair, az Air Europa és a Swiss is. Ekkora mértékű csökkenésnél a légitársaságok nagyon gyorsan elégetik a túléléshez szükséges készpénzt. De akkor honnan ez a sok gép még mindig az égen? Néhány útvonalon most szinte teljesen üres járatokat üzemeltetnek az európai légitársaságok. Egy még jelenleg érvényben lévő szabályozás szerint egy légitársaság csak akkor tarthatja meg a reptereken a résidőket a következő szezonra, ha azokat legalább 80 százalékos felhasználja. Ezért több gépet is elindítanak úgy, hogy alig vannak rajta utasok. A brit közlekedési miniszter levélben kérte az Európai Bizottságot, hogy vessen véget a 80 százalékos szabálynak, ami a környezeti és pénzügyi terheket egyaránt enyhítené. A nagy légitársaságok, mint a British Airways, vagy az EasyJet

támogatták a kezdeményezést. A budapesti repülőtéren márciusban 494 492 utast regisztráltak, amely 57,9 százalékos visszaesés a tavalyi év harmadik hónapjához képest, ez csaknem 680 ezer utassal kevesebbet jelent. A gépmozgások, tehát a le- és felszállások száma 6 101 volt az év harmadik hónapjában, ez 33,6 százalékkal, mintegy háromszerrel kevesebb, mint tavaly ilyenkor. Csak a repülőtéren áthaladó áruforgalom terén tudott növekedést mutatni a Budapest Airport, ez 12 302 tonna volt a múlt hónapban, 813 tonnával, 7,1%-kal több, mint tavaly márciusban.

Ez a föld a senki földje

A gépek földön tartásával még nem ért véget a légi fuvarozók kálváriája, ugyanis meg kell oldani a gépek elhelyezését is. A repülőgépek azon kevés, ember alkotta tárgyak közé tartoznak, melyeknek a sivatagi körülmények sokkal kedvezőbbek más viszonyoknál. Az USA-ban pedig több, úgynevezett boneyard is üzemel, ami alkalmas a célra. Ezek közül is a legismertebbek a Mojave-sivatagban található óriási parkolók, Arizona, Kalifornia, Nevada államok területén, illetve hasonló létesítmények vannak Új-Mexikóban is. Ezek a területeken elenyésző a csapadék, amely a legnagyobb ellensége a gépeknek. A sivatagi szélről és az erős napsütéstől a még nem véglegesen selejtezésre ítélt gépeket általában fehér, fényvisszaverő burkolattal vonják be. A március utolsó napjaiban készült összesítés szerint már legalább kéttucat légitársaság van a világon, amelyik teljes flottáját leállította, és további több tíz olyan, amely 80-95 százalékos leállást hajtott végre. Ezek a számok minden bizonnyal naponta emelkednek, annak ellenére is, hogy Kínában közben fokozatosan megindul a

belföldi légi forgalom. Európában másképp kell megoldani a gépek parkoltatását, mint az USA-ban. Több repülőtéren is aktív kifutópályákra kényszerültek a gépek. Például a párizsi Charles de Gaulle repülőtéren, amelynek négy pályája közül kettő, illetve a hozzájuk tartozó gurulóút-hálózat szolgál most főképp az Air France flottája egy részének pihenőhelyül. De Koppenhága három pályája közül is most egy elég a működéshez, a többi parkoló gépekkel van tele. Sok Lufthansa-gép várakozik a társaság legnagyobb központjában, Frankfurtban, míg a Swiss Zürichtól nem messze, a svájci légierő dübendorfi bázisán valamint a genfi repülőtéren parkoltatja járatait. Az Egyesült Királyság egyik fontos tároló reptere most Glasgow-Prestwick, a British Airways számos gépe várakozik itt. Ázsiában pedig a Cathay flottájának nagy része a Hong Kong International szabad betonját foglalja el. Az ausztráliai repterek közül néhány nemcsak a Qantas, hanem ázsiai társaságok gépeit is befogadja.

Kockázatok és mellékhatások

Azt már lehet tudni, hogy a légszennyezés jelentősen csökkent a járvány hatására, de ez a kedvező állapot várhatóan csak a világ újraindulásáig tart majd. A repülőforgalom csökkenése az időjárás-előrejelzésekre is hatással van, mivel a leállításokkal egyúttal azoknak a repülőgépes méréseknek a száma is drasztikusan csökkent, amelyek fontos információforrást jelentenek a meteorológiai előrejelző modellek számára. Az európai meteorológiai szolgálatokat tömörítő EUMETNET folyamatosan nyomon követi az időjárás-előrejelzésekbe beépülő, repülőgépekről származó (úgynevezett AMDAR) mérések számát, és a legutóbbi napok adatai

alapján az európai felszállások mintegy 70 százalékos csökkenésével nagyjából a korábbiak a 40 százaléka esett vissza az AMDAR mérések száma. A szárazföldi felszín közelében fontos információval szolgálnak a földi meteorológiai állomások adatai, a magasabb légrétegek viszonyairól viszont a ballonos rádiószondák, a repülőgépeken elhelyezett mérőműszerek és a távérzékelési eszközök (például a műholdak) adnak képet. Az elhúzódó járványhelyzet miatt egyéb mérési információk esetében is számíthatunk visszaesésre. Néhány hetes időtávlatban várhatóan csökkenni fog például a hajókról felengedett rádiószondák száma, hosszabb távon pedig a készletek kimerülése és a karbantartás elhúzódása okozhat átmeneti leállásokat például a radarhálózatban.

Mit hoz a jövő?

A lapzártánk idején fennálló helyzetet tekintve egy ideig legfeljebb csak a képzelet fog szárnyalni, de azt nehéz elképzelni, hogy ne rendeződjön a helyzet a jövőben. Egyes légitársaságok már mozgolódnak, néhány járat korai újraindulása várható. A jegyárak a visszaállítás első időszakában csökkenhetnek, hogy visszacsbítsák az utasokat, viszont valószínűleg hamar el fogják érni a leállítás előtti szintet. 2001-ben már láttunk példát arra, hogy a légi közlekedés képes tanulni a katasztrófákból, így a higiénia kiemeltebb szerepet kaphat a következő évtizedekben. A COVID-19 okozta gazdasági válság ugyanakkor idővel áremelkedést hozhat, hiszen sok légitársaság csődbe fog menni, így csökkentve a versenyt a piacon. Egy pár hónappal ezelőttig az olcsó, és a legtöbbeknek elérhető fapados légi közlekedés időszakát éltük, ami az elemzők szerint a járvány kitérésével a végéhez ért.

Mi lesz a nyári fesztiválokkal?

Bő egy hónap múlva elindul a fesztiválszezon. Magyarországon idén is több száz rendezvény szervezése zajlik, a járvány azonban itt is közbeszólt. Mire számítanak a szervezők, és hogyan kezelik a helyzetből fakadó bizonytalanságot?

SZABÓ LÍDIA DÓRA

Üresjárat júliusig

A Magyar Fesztivál Szövetség elnöke, Márta István azt nyilatkozta, az idei rendezvények húsz-huszonöt százaléka biztosan elmarad, ezek pedig zömében a májusi és júniusi fesztiválok, a későbbiek sorsa bizonytalan. Örömmel üdvözlünk, hogy a szezon elejét inkább a kisebb, családi események töltik ki, amelyeket könnyebb elhalasztani, mivel leginkább hazai előadók lépnek fel, akikkel egyszerűbb új időpontot egyeztetni, és a jó idő is sokáig kitart

Fotó: Szlávik Orsolya

még. Nehézséget jelent viszont, hogy az ilyen rendezvények mögött nem áll szponzorok tömkelege, így jobban megviseli őket a bizonytalanságból és az esetleges lemondásból következő bevételkiesés. A halasztás mellett döntött többek között a Kolorádó és a Fishing on Orfú, előbbit augusztus közepén, utóbbit a nyár utolsó hetében tartják meg.

Optimizmus és kivárá

A júliusra és augusztusra tervezett magyar fesztiválok szervezői bizakodva állnak a kérdéshez. A Sziget csoport nemrég bejelentette, hogy egyelőre nem szándékoznak lemondani az általuk szervezett

fesztiválokat. A júliusi Volt és a Balaton Sound, valamint az évente több százezer turistát vonzó, augusztus közepén aktuális Sziget előkészületei jelenleg is folyamatban vannak. Mivel az események húzónevei többnyire híres, külföldi zenészek, az elhalasztás valószínűleg nem lenne megoldható, így a vészhelyzet fennmaradása esetén ezek elmaradhatnak. A szervezők nyilatkozatukban kiemelték, hogy ilyen esetben a jegyek árát természetesen visszatérítik. Az augusztussal kapcsolatban úgy tűnik, általános az optimizmus, hiszen két rendezvényt is a nyár végére halasztottak, az eredetileg is akkorra tervezett Strand

Fesztivál kommunikációjában pedig fel sem merült a lemondás lehetősége.

Hasonlóan optimista álláspontot képviselnek a kisebb fesztiválok, például az EFOTT, a Campus, a Művészetek Völgye és az Ördögkatlan rendezői is. Többen közülük közleményt adtak ki a várható forgatókönyvekről. Ezekben rendre kiemelték, hogy ebben a bizonytalan időszakban rendkívül fontos számukra az anyagi támogatás, így azt kérik, hogy minél többen vegyenek jegyet elővételben, lemondás esetén pedig aki teheti, ne váltsa azt vissza. A legtöbben májusban szándékoznak döntést hozni a járványhelyzet alakulásának függvényében.

Sokan elképzelhetőnek tartják az időpont módosítását, ahol pedig ez valószínűleg nem lehetséges – például a Bánkító esetén – az idén megvásárolt jegyek és bérletek a jövő évi rendezvényre is érvényesek maradnak (persze vissza is lehet váltani őket). Márta István egy interjú során kiemelte, hogy nagyon bízik a szervezők, a fellépők és a technikai stábok együttműködésében és problémamegoldó-képességében.

Külföldi nagygyűk

Nyugat-Európa kevésbé bizakodó, a múlt hónap folyamán sorra törölték a legnagyobb júniusi és júliusi fesztiválokat. Elmarad a belga Tomorrowland, a dán Rotskilde, és nem rendezik meg az angol Glastonbury-t és a svájci Montreux Jazz Festivalt sem. A jegyek minden lemondott rendezvény esetén érvényesek a jövő évre, illetve vissza is lehet váltani őket. Dél- és Kelet-Európában viszont úgy tűnik, kevésbé óvatosak a szervezők, hiszen két nagy spanyol fesztiválra, a Benicàssimra és a Sónarra is változatlanul folyik a jegyértékesítés, ahogy egyelőre a szerbiai Exitet sem mondták le. A japánok szintén ragaszkodnak a július végére tervezett Fuji Rock Festival megtartásához. A tengerentúlon annyival szerencsésebb a helyzet, hogy a legnépszerűbb fesztiválok jó része, például az Austin City Limits és a kaliforniai Coachella is őszre esnek, de például a New Yorkba tervezett The Governors Ball és a San Diegó-i Comic Con biztosan elmarad. A sorozatos lemondások hatása a kulturális és művészeti szférára még nehezen becsülhető, ahogy a gazdasági károkkal is akkor fogunk igazán szembesülni, amikor elvonul a járvány, az élet pedig lassan visszazökken a normális kerékvágásba.

Nézőpont

VÉSZI BLANKA

Leszünk egy csapatban?

Sok lúd disznót győz – tanították nekünk már gyerekkorunk óta. Manapság talán még inkább nőtt a csapatmunka jelentősége. Már szinte nincs olyan szakma, munkahely, ahol lehetőségünk lenne egyedül dolgozni.

A csapatban történő tevékenységnek számos előnye van: fel lehet osztani a feladatokat, így kisebb az egy főre eső terhelés, ráadásul kevesebb időbe telik elvégezni egy feladatot. Arról nem is beszélve, hogy egyes projektek eredményességét azzal is javíthatjuk, ha több, különböző szakterület

képviselői dolgoznak együtt. Az eredményességhez azonban szükség van arra is, hogy a csapattagok jól dolgozzanak együtt. Emiatt sokaknak görcsbe rándul a gyomra, ha a közös tevékenységre gondol. Sokszor nehéz alkalmazkodni másokhoz, az is előfordulhat, hogy egyes emberekkel lehetetlen együtt

dolgozni. Azonban ezt is meg kell tanulni, amit pedig csakis tapasztalattal lehet. Napjainkban a közoktatás is egyre több hangsúlyt helyez a csoportos feladatokra. Talán még ennél is többet kellene, figyelembe véve, hogy később biztosan szükségünk lesz a csoportmunkához kapcsolódó képességekre.

Azt vettem észre kortársaimon, magamat is beleszámítva, hogy nem mindig fordítunk elég figyelmet a csoport összeállítására, pedig talán ez a legfontosabb része a dolognak. Legtöbbször, ha azt a feladatot kapjuk, hogy alkossunk csoportot, azonnal közeli ismerőseinkhez, barátainkhoz fordulunk. Ez lehet, hogy kényelmesebb, hiszen eleve szeretünk időt tölteni ezekkel az emberekkel, de talán lehetne sokkal hatékonyabb közösséget is formálni más emberekkel.

Rendeteg tanulmány született már a hatékony csapatmunkáról, és az egyes tagok szerepéről. Kicsit mégis úgy érzem, az iskolai, egyetemi oktatás során vajmi kevés támpontot kapunk ahhoz, hogy hatékony csoportot

állítsunk össze. Nem elég jó képességű embereket választani, ha azok nem tudnak együtt dolgozni, az egész értelmet veszti. Ugyanakkor, ha mindig ugyanazokkal az emberekkel dolgozunk, azt sem tanuljuk meg, miként alkalmazkodjunk más emberekhez. Elvégre, ha dolgozni kezdünk, valószínűleg idegenekkel kell majd egy csapatot alkotnunk.

Amikor csapattagokat választunk magunk mellé, ne kapkodjunk el a döntést! Gondoljuk át, hogy ténylegesen tudnánk-e együtt tevékenykedni velük, illetve képességeink kiegészítik-e egymást, lefedik-e teljesen a feladatkört. Azt is vegyük figyelembe, hogy akit keresünk, talán nem a közvetlen közelünkben van.

Online oktatás

Maradj otthon – tanulj otthon

Március közepe fordulópont volt nemcsak a hazai oktatásban, de az egész világon: felkészülten, vagy éppen kevésbé, de át kellett állni a diákok online képzésére. Az, hogy az egyes iskolák és a diákok mennyire veszik sikeresen az akadályokat, nagyban befolyásolja, hogy általános vagy középiskoláról, esetleg felsőoktatási intézményről van-e szó, illetve a földrajzi fekvés sem mindegy.

GOSZTOLA ÁGNES
KÓKAI BÁLINT

Általános iskola

Nehéz megmondani, hogy úgy igazán melyik korosztálynak okozza a legnagyobb nehézséget a kialakult helyzet. Valószínűleg senkinek nem könnyű, azonban talán mégis azt lehet mondani, hogy a legnagyobb fejtörést most a szülőknek általános iskolás korú gyermekeik életének menedzselése okozza. A kisiskolások még rengeteg felügyeletet és segítséget igényelnek a tananyag elsajátításában még akkor is, ha az oktatás az iskolában is zajlik, hát még úgy, hogy online kell foglalkozni vele. Egyrészt a szülőknek meg kell

Fotó: Szlávik Orsolya

oldani a gyerekek napközbeni felügyeletét, amit nehezít, hogy javallott a nagyszülőket nem bevinni ebbe a fertőzésveszély miatt. Ügyelni kell arra, hogy amennyiben olyan az iskola rendszere a távoktatásban, a diák mindig részt vegyen az órán, emellett pedig a házi feladatok időre való elkészítésének ellenőrzése is a szülőre hárul.

Nem elhanyagolható az sem, hogy a diákok egy része csak az iskolában jutott melegételhez. A köznevelési és szakképzési intézményekre vonatkozó határozat értelmében továbbra is az önkormányzatok feladata ezek biztosítása. A konyhák továbbra is nyitva állnak, így többségében úgy oldották meg a tanulók étkeztetését, hogy a szülők a menzáról, eldobható dobozokban vihetik el az ételt. A sorban állás és a tömeg elkerülése végett, az átvételi időpontokat meghosszabbították. Nehézség lehet a szükséges eszközök biztosítása is. A tananyag túlnyomó többségben online kerül átadásra, azonban vannak olyan térségek Magyarországon, ahol a családok csak igen kis része rendelkezik a tanuláshoz elengedhetetlen informatikai eszközökkel és internetkapcsolattal. Ugyanez igaz néhány pedagógusra is. A technikai nehézségek elhárítására már több cég és magánszemély is felajánlotta segítségét; akik vagy a felvételek elkészítéséhez biztosítanak költségmentesen eszközöket, vagy régi, már nem használt laptopjaikat, tabletjeiket adják a

rászorulóknak.

Az egyes általános iskolák online oktatási módszere között eltérés lehet. A választást nagyban befolyásolta, az adott intézmény informatikai háttere. Akadnak olyan általános iskolák, ahol a szünet után úgy folytatódott az élet a virtuális térben, mintha mi sem történt volna: a tanórákat a Skype, a Zoom és a Microsoft Teams programok segítségével bonyolítják le. Sőt az órákon még számonkérések, felelések is vannak. A többségre azonban nem ez jellemző. A hivatalos álláspont szerint az amúgy főként ellenőrzőként, leckeüzetként funkcionáló KRÉTA felület hivatott betölteni a tanterem szerepét. A pedagógusok ide tölthetik fel az éppen aktuális tananyag oldalszámát a tankönyvből, és itt adhatják meg a házi feladatokat.

Szerencsés, hogy telefonos alkalmazás is készült ehhez a felülethez, így aki esetleg szűkén van laptopnak, tabletnek, annak is van esélye követni a tanmenetet legalább telefonon. A szülők elbeszélései alapján azonban nyugodt szívvel lehet a KRÉTA felületet a közoktatás NEPTUN-jának nevezni – ami rossz lehet, az rossz is. A beállított szűrőseket egy visszalépéssel el lehet veszíteni; a levelezési rendszere nem a legkorszerűbb; és ugyan lehet kérdőívet feltölteni, a válasza csak egy sor van hagyva, ami egy dolgozatnál nem biztos, hogy mindig elég.

A fentiek mellett a fiatalabb tanárok szívesen kommunikálnak

még Facebookon is a szülőkkel, diákokkal. Az első pár hétben sokaknak nehézséget okozott az is, hogy kitapasztalják, melyik oktatót, hol érik el, azonban mára már egészen kiismerték a szülők a tanárokat. Ettől függetlenül azonban kétségtelenül célszerű lenne egységesen egy felületen dolgozni.

Az idősebbek is megküzdnek azzal, hogy már hetek óta be vannak zárva, és maximum az udvarra mehetnek ki, és ez a kisebbeket még inkább megviseli. Egyre többen vágnak vissza az iskolába, hogy találkozzanak a társaikkal, játszassanak, illetve az órákat is izgalmasabbnak tartják élőben. A szülőknek pedig meg kell magyaráznia, hogy sajnos egy darabig ez még nem megoldható.

Középiskolák

Középiskolásként sem könnyű a helyzet, nagy segítség viszont, hogy a kamasz gyerekek már önállóbbak, de ennek ellenére így is sok odafigyelést igényel, hogy valóban elvégezzék a rájuk bízott feladatokat. A szülőknek nehézség, hogy ilyenkor már a diákok sokszor olyat tanulnak, amiben nem biztos, hogy tudnak segíteni, ha gyermekük elakad. A feladatok kiosztása itt sem egységes. Sok iskolában használnak akár egyszerre négy felületet is: e-mailek, Facebook, Google Classroom és a KRÉTA. Akárcsak az általános iskoláknál, itt is intézményenként eltér, hogy vannak-e online órák, vagy csak a feladatokat osztják ki a

tanulóknak. A szakiskolások gyakorlati órái elmaradnak, azonban például a szakácsok, cukrász növendékeket arra biztatják, hogy lehetőleg minél többet gyakoroljanak otthon. Az elkészült ínyencségekről pedig képek, videók formájában tudnak beszámolni. Emellett a tanárok is küldenek nekik videókat, amikből ki kell másolni a receptúrát, esetleg elkészíthetik az ételt.

A szakiskolások helyzetét tovább bonyolítja, hogy távoktatásban nem tudnak szintvizsgázni, ami a továbbhaladásukhoz elengedhetetlen. Továbbá a nyári gyakorlatok is veszélybe kerültek, mivel például a cukrászdák, éttermek többsége zárva tart. De javarészt a műhelyek is csak takaréklángon üzemelnek.

Az OKJ-s tanfolyamok a választott szaktól függően folytatódtak iskolán kívül. Erre azokon a kurzusokon volt lehetőség, ahol alapvetően IT területet érint a képzés, vagy pedig más szakmáknál éppen az elméleti oktatás folyt. Itt az órák többségében Skype-on zajlanak, a házi feladatokat pedig Google Classroomban osztják ki. Nagy segítség a Skype azon funkciója, mellyel videót lehet készíteni a képernyőről. Így lényegében az oktató által az órán bemutatott gyakorlatok visszanezethetők. Az olyan tanfolyamoknál, ahol már az oktatás a gyakorlatnál tartott, az online oktatás pedig nem kivitelezhető, a kurzusokat szüneteltetik. Ilyen például a fotósoktatás is, hiszen senkitől nem várható el, hogy otthon egy komplett stúdiója legyen.

Egyetemek

A felsőoktatásban színesebb a repertoár, nagyobbak az eltérések az egyes intézmények oktatási metódusában – ami nem feltétlenül csak az oktatott szakoktól, az intézmény felkészültségétől, de az oktatók hozzáállástól is nagyban függ. A koronavírus hazai megjelenése előtt is biztosította már a Semmelweis Egyetem a dolgozókat és a hallgatókat is, hogy amennyiben külföldi útról térnek vissza, és vállalják a kétételes karantént, abban az esetben sem éri őket hátrány. Az egyetemnek már bejáratott módszerei vannak a távoktatásra, így őket nem érte ez felkészületlenül. A Moodle rendszert már korábban is használták a tananyagok megosztására és az sem volt ritka, hogy előadásokról

készült videókat is feltöltötték ide korábban is. Az idősebb professzoroknak néha nehézséget okoz a Zoom használata, azonban rendelkezésre állnak intézményi informatikusok, tanulmányi felelősök, akik telefonon nyújtanak ilyenkor segítséget. Az órákat még az akasztja meg időnként, hogy az oktatóknak nincs stabil internethozzáférése, és néha megszakad a kapcsolat. Rendszerint az órákat mindig órarendi időben tartják meg, valós időben. Elenyésző azok száma, akik csak előre elkészített hangfelvételt küldenek, viszont még ők is biztosítanak heti konzultációs alkalmakat a hallgatóik számára.

Az év eleji szabályok értelmében a Semmelweis Egyetem hallgatóinak az aláírás megszerzésénél nem feltétel a dolgozatok sikeres megírása. Azonban az előző félévben így is tartottak kiscsoportos, fakultatív demonstrációkat (számonkéréseket), ami motiválja a tanulást. A távoktatás bevezetésével ezek elmaradtak már a tavaszi félévben, azonban így is vannak olyan intézetek, ahol az aláírás megszerzéséhez csak a demonstráción való részvétel a fontos. Ezeket most is megtartották online, írásbeli formában.

A fiatalabb orvostanhallgatóknak szerencsésük van, mivel az első három évre inkább az elméleti oktatás jellemző. Ahol már gyakorlati oktatás is van, ott esetbemutatókkal próbálják ideiglenesen pótolni a hiányt. Az elképzelés azonban az, hogy jelenleg az elméleten van a hangsúly, és a későbbiekben, amint a korlátozásokat feloldják, a hallgatók intenzív gyakorlati oktatásban részesülnek majd. Más egyetemeken, például ahol mérnök-képzés folyik, intézményként eltérnek a szokások. Akadnak olyan iskolák, ahol az órákat a tanárok nem tartják meg; csak a diasorokat töltik fel, és interneten keresztül adják ki a házi feladatokat. De vannak olyan intézmények is, ahol már – a Semmelweis Egyetemhez hasonlóan – régebb óta használják a Moodle rendszert, ami most is nagy segítség. Ezen felül az órákat élő közvetítésben tartják meg a tanárok a Microsoft Teams segítségével. A dolgozatokat pedig egy adott időpontban írják, amit aztán lefényképeznek, és PDF formátumban feltöltenek, vagy egyből számítógépen töltik ki a tesztet. A hallgatóknak írásban nyilatkozni kell arról, hogy semmilyen segédeszközt nem használnak a zárthelyi során.

Azok a szakok, ahol esetleg nyári mérőtáborok is vannak, kissé nehezebb helyzetben vannak. A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem erről a távoktatással kapcsolatos irányelveiben úgy

határozott, hogy amennyiben a Kormány a kijárási korlátozást hatályon kívül helyezi, úgy 2020. augusztus 31-ig ezek megtarthatók.

Európai példák

A külföldi gyakorlat nem tér el sokban az itthonitól. Walesben az utóbbi időben egyébként is szünet lenne. Ezután már csak egy hónap vizsgaidőszak van hátra, így javarészt órák sem voltak, csak néhány konzultáció a tanárokkal. Ennek ellenére az oktatók továbbra is a diákok rendelkezésére állnak telefonon, ha bármi kérdés felmerülne. A színész növendékeknek csoportos házi feladataik is vannak, amiket a tanárok rájuk bízta, miként oldják meg, a hangsúly a kommunikáción van. Amennyiben volt még olyan csoportmunka, ami nem volt előrehaladott állapotban, egyéni feladattá módosították. A diákoknak a karakteröltöztetés és a környezetrendezést továbbra is el kell végezni, azonban az otthonmaradásból fakadóan igencsak szűkösek lettek a lehetőségek, így az elvárásokon is lazítottak. Az írásbeli követelménye nem változott; arra ugyanis ugyanúgy kell készülniük, mintha nem lenne vírushelyzet. Technikai nehézségek nem jellemzőek, az egyetlen problémát az okozta, hogy sok más hellyel együtt a könyvtárak is bezártak, így a hallgatók nem tudtak hozzájutni a nagy mennyiségű drámai szakirathoz, amire szükségük lett volna az esszék megírásához. Ezt a problémát úgy próbálták orvosolni az intézmény részéről, hogy hozzáférést biztosítanak néhány internetes oldalhoz, ahol sok akadémikus olvasmány elérhető.

Hollandiában nincs szünet, ott az oktatás továbbra is folyik online. A szemináriumokat a Zoomon keresztül tartják; míg az előadások megtartásához a tanárok bemennek az egyetemre, és ott veszik fel az anyagot az előadótermekben. Eltérés ez az itthoni gyakorlattól; mivel bár nincs megtiltva a tanároknak, hogy bejárjanak, többségük így is otthonról dolgozik. A vizsgák sem fognak elmaradni Hollandiában: a diákok írásban adnak számot tudásukról, és közben élőben megy a videó munkájukról.

Az online oktatás bevezetése – bár nagyon gyorsan, és viszonylag felkészületlenül történt – a többségnek nem okoz problémát. Azonban ahol igen, ott komoly lemaradásról van szó. Ezekre a térségekre a közeljövőben több figyelmet kell fordítani, és mielőbb megoldást találni arra, miként lehet őket felzárkóztatni. Mivel a tanulás minden magyar állampolgárnak alkotmányos joga.

A KonMari-módszer nyomában

Rend a lelke...

Marie Kondo-ról nem túlzás azt állítani, hogy világszerte forradalmasította a rendrakást: a kétgyermekes japán családanya módszerével ugyanis nemcsak átmenetileg lehet megszüntetni a káoszt, hanem egy egészen újfajta gondolkodás-módot kínál, amelynek révén a KonMari-módszer követői később sem térnek vissza a zűrzavaros háztartásvezetéshez.

KISS ADRIENN, KONDA NIKOLETT

Tidying up with Marie Kondo

A rendrakás nagymestere, Marie Kondo mostanában már nem csak könyveiben látja el jó tanácsokkal a káosz ellen küzdők népes táborát – immár a Netflixről elérhető saját műsora is (Tidying up with Marie Kondo címmel), amelyben családokhoz beköltözve segíti az évek óta tárolt kacatoktól történő megszabadulást. Elsőre nem hangzik túlságosan izgalmasnak? Pedig bizonyított, hogy a rendezettség megnyugtatja az agyunkat, ezért olyan kellemes például olyan fotókat nézegetni, amelyeken szín szerint vannak csoportosítva ceruzák, vagy méret szerint vannak sorba rakva könyvek. Harminc helyett csak öt pólóból kell választanunk reggelente? Igen, az agyunk egyértelműen erre szavazna, és támogatná, hogy kövessük a KonMari-módszert. A japán tanácsadó arra építette fel a rendrakás filozófiáját, hogy minden tárgyunkkal kapcsolatban azt vizsgáljuk meg, örömet okoz-e nekünk a birtoklása. Emellett azt is felismerte, hogy a lomtanítás lelki folyamat, sőt, önismereti utazás, amely megtanít minket a jelenben élni, és arra, hogy ne tárgyakat, hanem élményeket gyűjtsünk. Marie azt javasolja, hogy a selejtezést először a ruháinkkal kezdjük. Rakjuk az ágyunkra mindet, és egyesével a kezünkbe fogva tegyük fel magunknak a kulcskérdést: örömet okoz-e az adott ruhadarab viselése? Ezután következhet a könyvespolcon történő szelektálás, ahol azt tartjuk szem előtt, hogy csak annyi könyvet őrizzünk meg, amennyi tényleges elfér a lakásunkban. Az érzelmi kötődésű tárgyakat hagyjuk a legvégére: az olyan dolgokat, amelyeknek a jelenléte örömet adhat, rakjuk olyan helyre, hogy a lakás díszeként minden nap mosolyt csaljanak az arcunkra.

Minimalizmus haladó szinten

A KonMari-módszer fő motivációját azt jelöli meg, hogy mielőtt belekezdenénk a rendrakásba, vizualizáljuk újjászületett otthonunkat, majd tervezzük meg a naptárunkban, hogy mikor kerítünk sort a selejtezésre és a rendszerezésre. Tudatosítsuk azt is, hogy semmilyen elvárásnak nem kell megfelelnünk, hiszen az ideális lakóhely mindenkinek máshogy fest, és legyünk türelmesek: a lakásunk újjászületéséhez általában egy teljes hónap is szükséges lehet. Fontos az is, hogy a selejtezést és a megtartott tárgyak elhelyezését élesen válasszuk külön, és addig ne kezdjünk bele a végleges rend kialakításába, amíg ki nem dobtunk mindent, ami nem okoz többé örömet nekünk. Ha nehezünkre esik egy-egy tárgytól megválni, bár tudjuk, hogy már nem fogjuk használni, tegyük fel a kérdést: miért nem tudjuk elengedni? A selejtezést érdemes kategorizálva, és nem helyiségről helyiségre haladva végezni, így biztosan nem tartunk meg feleslegesen sokat olyan tárgyaktól, amelyekből egy is éppen elegendő.

A KonMari-módszert haladó szinten művelőknek már az sem meglepő, hogy a japán hölgy szerint érdemes a táskánkat is minden nap kiüríteni, majd reggelente újra összepakolni, így biztosan nem terheljük a vállunkat és a hátunkat felesleges kacatokkal, nem is beszélve a keresgéssel töltött időről. Az igazán profi rendszerezőknek nem áll meg a rendrakás a tárgyaknál, hanem kiterjed a digitális térre is, és a leveles ládjukban csupán 50 bejövő e-mailt tartanak meg. A rend fogalma kiterjeszthető olyan dolgokra is, mint például a felesleges találkozók, megbeszélések számának csökkentése, és ezzel az egyik legértékesebb dologgal spórolhatunk: az időnkkel.

Túlságosan sok területet érint Marie Kondo rendrakási reformja? Nos, a feladat elsőre valóban nagy falat, és ha megfogadjuk a japán hölgy összes tanácsát, szinte üresnek érezhetjük majd a lakásunkat. Eleinte hasznos lehet tudatosítani minden nap, hogy mink van, ahelyett, hogy a hiányokra koncentrálnánk, és bizonyos, hogy hamarosan megszokjuk, sőt megszeretjük majd az új rendet.

Öt gondolat Marie Kondotól

1. Ha igazán mélyre leásunk, amikor azt kutatjuk, miért nem tudunk elengedni valamit, kétféle válasz bukkanhat elő: ragaszkodás a múlthoz vagy félelem a jövőtől.
2. El tudnád mondani őszintén, hogy kincsként értékelisz valamit, ami olyan mélyen el van rejtve a szekrényedben vagy a fiókodban, hogy el is feledkeztél a létezéséről? Ha a tárgyknak lennének érzéseik, ezek biztosan nem lennének boldogok. Szabadítsd fel az ilyen tárgyakat. Segíts nekik elhagyni a lakatlan szigetet, ahova száműzted őket.
3. Semmi szükség végigolvasni olyan könyveket, amiknek csak a feléig jutottál. Nekik az volt a rendeltetésük, hogy félig olvasd el őket.
4. Képzeld el, hogy olyan térben élsz, amely csak örömet sugárzó tárgyakat tartalmaz. Nem erről az életről álmotdtál mindig?
5. Amikor a szabad tiszta és kacatoktól mentes, nincs más választásod, mint szembenézni a lelkiállapotoddal.

Mit csinálnak most az edzőink?

Lapszámunkban négy különböző sport képviselőit kérdeztük, hogy mint oktatók, hogyan oldják meg a mindennapjaikat a korlátozás idején.

BALOGH KATA BOGLÁRKA

Interjúalanyaim négy teljesen más sportot képviselnek. **Ágoston Dorottya** a BME tanulója, aki a tanulás és rengeteg eredményes verseny mellett Kangoo Jumps oktató is. **Hesz Deborah** erőemelő, és a versenyzés mellett testépítő oktató. **Rozgonyi Áron** elméleti fizikát tanul, emellett a BEAC/Kőbánya versenyzője, a BEAC ökölvívás oktatója, és a Grad Boxing Family alapítója. **Szenkó Renáta** pedig válogatott focistából lett testnevelő tanárrá,

amelyben tudását a sokféle kiegészítősport támasztja alá.

Van-e napi rutinod?

Á.D.: Már a karantén eleje óta tudatosan próbáltam kialakítani magamnak napi rutint, hiszen tudtam, hogy ezzel tudom napjaimnak a struktúráját megadni. Persze nincs határozott napirendem. A lényege, hogy próbálok nem elcsúszni időben, hasonló időpontban kelek és fekszem, valamint az egyéb tevékenységeimet is próbálom a napom azon szakaszában

végrehajtani.

H.D.: Munkát váltottam, és a kéthetes átállásban volt. Reggel korán keltünk a barátommal, és kardióval indítottam, és általában éhgyomorral. Ilyenkor lépcsőztem a lépcsőházban, vagy futni mentem. Ezt követően elkészítettem a reggelim, figyelve a megfelelő tápanyag- és vitaminbevitelre, és ezután indulhatott minden más. Blogoltam recepteket és étrendeket írtam, főztem és letudtam a házimunkát, míg a barátom haza nem ért.

R.Á.: Nagy vonalakban igen. Elsősorban tanulok jelenleg, mert a záróvizsgámra készülök. Napi 1x, vagy reggel, vagy kora este edzem. Ez itthoni súlyzós edzés az udvaron, vagy valami kardió jellegű mozgás. Ezen kívül a nap másik részében szerkesztem az online edzésvideó programomat, ami hamarosan elérhető lesz. Ez egy bokszt specifikus, szintén otthon elvégezhető program.

Sz.R.: Miután felkelek, egyből edzőruhát veszek, és egy kávé után elmegyek edzeni a közeli focipályára. A program általában fél óra futással indul. Ezt követően változó, mit

veszek elő aznap. Az erőnlétem fenntartásához TRX gyakorlatokat szoktam végrehajtani, vagy a lelátón lépcsőzők, és vegyítem azt egyszerű erőgyakorlatokkal, mint például hasprés. Minden nap igyekszem olvasni, elvégzem a házimunkát, sorozatot nézek, és az óráim anyagát készítem elő.

Mi a legnagyobb nehézséged a korlátozással kapcsolatban?

Á.D.: Csoportos órartartóként a legnehezebb dolgom az volt, hogy a megszokott körülmények

között nem tarthattam Kangoo Jumps órákat a vendégeimnek. Gondolkodtam alternatív megoldáson, ami bár nem helyettesíti a rendes edzéseket, mégis egy viszonylag jó megoldással szolgál.

H.D.: A korlátozás miatt veszélybe került az anyagi helyzetem, és ezáltal a lakhatásom is. Ez lelkileg nagyon megvisel, és olyan munka elvállalását tette elengedhetetlenné, amit nem szívesen végzek. Mindezek mellett a sport a mindennapjaim része volt, most pedig minimálisan van jelen, és nagyon hiányzik.

R.Á.: A saját edzésem tekintetében, visszaesés, hogy nem tudom elvégezni ugyanazt a minőségű napi két edzést, mint ezelőtt. Viszont a helyzet pozitívan hat a tanulmányaimra. Az online edzések elkészítésénél pedig az okoz gondot, hogy nincs megfelelő felszerelésem, így azok nem a legjobb minőségűek.

Sz.R.: Nem érzek nehézséget, elfogadtam a helyzetet, így elfoglalom magam itthon, és próbálok a legjobbat kihozni a napokból. Igyekszem minden nap tanulni valami újat. A vírus előtt gyakran túráztam bringával, illetve biciklis futárként is dolgoztam, míg nem kellett hazaköltözni. Hiányzik a sok kilométer, de ki kell bírnom az egészségem érdekében.

Mi tartja benned a lelket, miért nem álltál le most sem?

Á.D.: Ebben a helyzetben én ezt tudom adni az embereknek, ez az, amihez értek, ezzel tudok egy kis örömet vinni a mindennapjaikba. Különösen nagy boldogság, hogy van olyan sportoló, aki a karantén előtti időkből a munkája miatt

kihasználja ezt a szabadidőt. Alapvetően a diákjaimnak nem egy plusz terhet szeretnék a nyakába varrni, hiszen ez a helyzet nekik sem könnyű, és eléggé le vannak strapálva, így igyekszem olyan feladatokat adni, amelyek támogatják őket abban hogy egyensúlyt találjanak a szellemi és a testi munkában, és persze ne felejtsek el mi az a testnevelés, mire megint találkozunk.

Milyen módszerekkel tartasz órákat?

Á.D.: Jelenleg a Facebookon, egy zárt csoportban tartok órákat heti három alkalommal azoknak a vendégeimnek, akik a járványhelyzet előtt is hozzám jártak. Éppen nemrég fogalmazódott meg bennem, hogy a saját oldalamon tartsam az óráimat, hogy még több embert megmozgathassak. Az órákat élő adásban streamelem, így egyszerre tudnak Kangoozni velem a mozogni vágyók.

H.D.: Kifejeztem órákat nem tartok, mert kamerán keresztül nem látom tisztán a gyakorlatok kivitelezését. Túl könnyen előfordulhat, hogy a vendégem nem megfelelően hajtja végre a mozdulatot, és ezzel ront a saját egészségén. Bár eleinte pont ezért kicsit féltem a kihívások készítésétől, végül belevágtam, és a Facebook oldalamon indítottam 30 napos programokat, ahol naponta osztottam meg az aznapi edzéstervet.

R.Á.: Az ELTE hallgatóinak bokszt testnevelés órái, illetve a BEAC Ökölvívás edzéseinek készíték online elérhető edzésvideókat. Ezekben ismertetek néhány otthon is elvégezhető gyakorlatot, amelyek bokszt specifikusak, esetleg egy egész edzést végigcsinálók. Ők ezek alapján otthon elvégzik az edzést, és becsületkassza alapon

kitöltenek egy kvízt, hogy egyes feladatokból mennyit tudtak elvégezni a megadott idő alatt. Így tudják teljesíteni a kurzust. Sz.R.: Az online platformokon keresztül videókat küldök a diákoknak, és ezek alapják feladatokat és kihívásokat írok nekik. Általában mások által készített videókat veszek alapul.

Mennyire lelkesek a tanítványaid ebben a helyzetben?

Á.D.: Változó. Vannak, akiket visszatart a cipő hiánya az óráimon való részvételtől, azonban mások hihetetlenül kitartóak, többször mozognak velem, mint a járványügyi helyzet kialakulása előtt. Sőt van olyan is, aki eszközt vásárolt magának, vagy csupán sportcipőben tart velem minden egyes órán. Azt látom, hogy összességében több embert tudok megmozgatni, mint a vírus kitörése előtt.

H.D.: A vendégeim imádni valóak, rendszeresen küldik a képeket az edzéseikről és étkezéseikről. A legfontosabb dolgot sikerült így is eljuttatnom hozzájuk, amit minden edzésen próbáltam átadni: A mozgás öröme!

R.Á.: Nagyon pozitívan állnak hozzá, aminek nagyon örülök, és lelkesít, hogy tovább csináljam. Körülbelül százhusz hallgatót célzok meg a videókkal, és ebből nagyjából száz aktívan végre is hajtja. Boldogsággal tölt el, hogy kapok tőlük visszajelzést, szeretik ezt a megoldást, és nem utolsósorban simogatja a lelkem, hisz korábban nem csináltam még ilyet.

Sz.R.: A lelkesedés osztályonként változó. Általában nem kötelezem őket a mozgásra, de látom, hogy így is sokan végre hajtják a feladatokat, és teljesítik a kihívásokat, aminek nagyon örülök. Mivel fontosnak tartom a gyerekek számára a visszajelzést, így meg is kapják érte a megfelelő dicséretet.

“Egy olvasó ezernyi életet megél, mielőtt meghal.” - tartja George R. R. Martin. Új sorozatunk szerzők ajánlásával segíti a jó könyvek, sorozatok megismerését az olvasni vágyók számára.

“A baloldaliak dohányzásellenesek voltak, a jobboldaliak dohányzást pártiak, és középre szorultak, akik felhagytak már a dohányzással, szerették volna, ha mindenki más is szenved.

M. C. Beaton

A skót Marion Chesney Gibbons negyvenéves pályafutása alatt számos írói álnéven publikált, összesen nagyjából 150 műve jelent meg. Most elsősorban az M. C. Beaton néven írt könyvsorozataira szeretnénk felhívni a figyelmet.

KUPCSIK RÉKA

Divatos azt mondani, hogy valaki nem néz tévét, de az én számból ez hazugság lenne. Először a nappaliban találkoztam Agatha Raisin PR-guruból lett amatőr detektívvé, aki szőke volt, minden lében kanál és rettenthetetlen. Hamar lepörögtek az első évad részei, ezért a könyvtár felé vettem az irányt – hiszen tisztos angol sorozat lévén a főcímből gyorsan kiderül, hogy mi az alapanyag. Bár a lapokon Agatha barna hajú és maciszemű, az eredeti történetek pedig el-eltérnek a feldolgozástól, mert filmen kissé modernizálták őket, a szórakozás így is garantált. Egyrészt az első esetek a kilencvenes években jelentek meg, amikor még nem volt elterjedt a mobiltelefon vagy az internet, ami azonnal bájos hangulatot kölcsönöz a nyomozásoknak. Másrészt az indítékok és az elkövetési módok változatosak, Agatha kotnyeles viselkedése állandó, és a kisváros, ahogy az lenni szokott, sosem fogy ki a potenciális áldozatokból. Egyébként ez is azok közé a történetek közé tartozik, amiket nem elsősorban a főszereplő vagy a fő cselekmény, hanem a mellékszereplők és a köteteken átívelő hosszabb történetvonalak visznek el a hátukon. Mint régi ismerősökre, úgy csodálkozhatunk rájuk, kíváncsiak maradunk, hogy alakul az életük könyvről könyvre. Ráadásul a törtető és önálló Agatha is megtanulja, hogy barátok nélkül nem menne semmire – sőt, már nem is élne.

Könnyű megkedvelni M. C. Beaton egy másik hőst, Hamish Macbeth rendőrőrmestert is. A potyaleső zsarú, aki a skót

Felföld egy bájos falvában teljesít szolgálatot, csalhatatlan szimattal, de nulla ambícióval rendelkezik. Így üdítő kivétel a rengeteg önhitt vagy túlonatult törekvő nyomozó közt, akiket papírra vetettek, illetve képernyőre álmodtak. A langaléta, vörös hajú rendőr lustaságánál csak az igazságérzete erősebb – persze ravaszágért sem kell a szomszédba mennie. Akárcsak Agatha esetében, Hamish történeteiből is készült BBC sorozat – bár ehhez még nem volt szerencsém. A könyvek olvastatják magukat, a hosszuk pont kellemes mind a tartalom, mind a hordozhatóság szempontjából. Magyarul is sorra jelennek meg a részek több sorozatból. Ezekben bejárhatjuk Anglia és Skócia tájait minden évszakban, hiszen vissza-visszalátogatunk a Cotswoldsba és a Felföldre az újabb és újabb kötetekben, de Ciprusra is eljuthatunk Agatha oldalán. A könyvekben a legkülönbözőbb figurákkal találkozhatunk a lelkes feleségétől az amerikai turistákon át a brit felsőbb osztály tagjaiig, köztük sok erős nővel. A szerelem sem maradt ki a kötetekből, persze leginkább a viszonzatlan fajta, hogy visszatérjenek az olvasók. Ráadásul ízelítőt kaphatunk rengeteg hétköznapi, ezért ritkán megénekelte epizódból, mint a horgászat, a járművezetői vizsga vagy egy falusi mulatság angol vagy skót módra. Olvashatunk a

brit társadalomban fennálló ellentétekről és feszültséget keltő intézkedésekről is, amelyek nem feltétlenül ütötték meg a hazai sajtó ingerküszöbét. Kortól és nemtől függetlenül ajánlom minden krimiolvasónak, akit nem a durva esetek, hanem a fordulatos nyomozás vonz a műfajban.

Mint egy főkötős szuperhős

A tavaly elhunyt író nemcsak a közelmúltban játszódó történeteket írt, hanem többek közt a régensek korába is elkalkulolta az olvasókat az utazó házasságközvetítőről szóló köteteivel. Miss Hannah Pym volt házvezető, akire elhunyt gazdája eleget hagyott ahhoz, hogy többé ne kelljen dolgoznia, és valóra váltsa régi álmát: beutazza postakocsival Angliát. Miss Pym nem riad meg semmitől, rendkívüli emberismerete pedig minden útján összehoz egy tökéletes párt, lebuktatja a csalókat, és megvédi az ártatlanokat. Még repül is, a postakocsi korabeli szlogenje szerint legalábbis, főleg, ha az utak épp jól járhatók, és a kocsi nem túlságosan részeg.

Ki mint vet...

Kezd újra divatba jönni a kertészkedés. De vajon panelban hogyan lehet ezt a régi-új hobbit űzni? A válasz: Viszonylag egyszerűen. Csináljunk konyhakertet!

KOVÁCS ZSÓFIA

Milyen zöldségeket válasszak?

Egy konyhakertnél bármilyen furcsán is hangzik, fontos a tervezés. Ne szabaduljunk be egy vetőmagokat is árusító üzletbe, és vásároljunk fel minden olyan „növényt”, amit már fogyasztottunk korábban. Döntsük el, hogy bent a lakásban, vagy esetleg kint a teraszon szeretnénk-e ültetni. Amennyiben a kintre szavazunk, figyelniük kell az időjárásra is, hiszen március végén, sőt még április elején is fagyhat éjszaka. Én például előbb bent, kisebb cserepekben szoktam csíráztatni a zöldségeimet, és csak, amikor már a meteorológusok is rábólintanak, ültetem ki a palántákat. Na, de mit is ültessünk? Természetesen olyan dolgokat, amiket szeretünk. Teljesen felesleges csak a színe miatt nevelgetni valamit. Az sem árt, ha viszonylag kicsi a helyigénye. (Esetünkben például egy uborka,

amit futtatni kell, nem biztos, hogy célravezető.) Többeknél az is szempont, hogy ne kelljen vele túl sokat foglalkozni. Szerencsére még így is rengeteg növény van, ami ezeknek a feltételeknek maradéktalanul megfelel.

Rögtön itt a két legkézenfekvőbb: A paradicsom és a paprika. Ha később ébredünk, akkor ezeket egyáltalán nem érdemes magról nevelni, mert nagyon hosszú ideig tart, míg kicsíráznak. A kezdő, vagy hobbi kertészeknek pedig egyenesen ajánlott palántákkal kezdeni, mert így a sikerélmény is biztosabb. Ezek a növények nem igényelnek különösebb törődést, persze vízre szükségük van, és a napfényt sem vetik meg, de ha mindezt megkapják, akkor júliusban már saját magunk által termesztett zöldségekkel fogyaszthatjuk a reggelinket.

Alkalmas konyhakerti növények a salátafélék is. Bár a fejes salátának egy nagyobb ládára lesz szüksége, rokonai a sóska, vagy a spenót kis helyen is elférnek, és főzélékként, de akár sima, zöld salátában is nagyon finomak. Ezeket már magokként kell elültetnünk, tehát kicsit többet kell várnunk, mire fogyaszthatjuk őket. Így, ha finom, friss, K vitaminban gazdag ebédre vágyunk nyáron, akkor érdemes már április elején, vagy közepén a hasunkra gondolni. A paprikához és a paradicsomhoz hasonlóan, ezek sem igényesek, csupán vízre van szükségük. Árnyékosabb helyekre is nyugodtan tehetjük őket.

Kiskoromban a kedvenc elfoglaltságom a levesbe szánt bab csíráztatása volt, egy vajás dobozban. Szerencsére ezt a hobbimat nem kell félredobnom, ugyanis a hüvelyes növények, mint a már említett bab vagy borsó, szintén tökéletesek

Fotók: Szlávik Orsolya

konyhakertbe. Ráadásul bármikor ültethetőek, akár még június elején is kitehetjük őket a balkonra. Ezzel szemben vízigényük elég nagy, így rájuk a szokásosnál kicsit talán többször kell odafigyelniük. Fontos azonban megjegyezni, hogy ugyan kis helyen is elférnek, azonban egy habart bableveshez, vagy borsófőzélékhez bizony nem lesz elég egy cserépyi növény. Amikor ezek mellett döntünk, érdemes egyet kiválasztani, és abból ültetni többet.

Ha valaki, hozzám hasonlóan, el szokta felejteni a virágok locsolását, akkor konyhakertjébe csak ajánlani tudom a tökféléket. Ezekből bentre egyáltalán nem, és a teraszra is csak keveset ültethetünk, de ha sikerélményre vágyunk, ők a biztos befutók. Tipikusan azok a növények, amiket érdemes egy kis cserépben elkezdni csíráztatni, majd két-három hét múlva átültetni egy ládába. Egy

jó nagyra nőtt sütőtök, cukkini, vagy patison igazi éke lehet kiskertünknek.

Sokak által kedvelt, és gyakran ültetett növények a cékla, illetve a sárgarépa is. Ha azonban még csak most ismerkedünk a kertészkedéssel, akkor érdemes elkerülni őket. Persze nagyon finomak, vitamindúsak és igénytelenek is, azonban fontos náluk a ritkítás. Mit is jelent ez? Egy bizonyos idő után (zöldségenként eltér), amikor már növényeink kibújtak a földből, és elkezdtek fejlődni, ki kell választanunk a szerintünk legerősebb hajtásokat. Ezeket megtartjuk, míg a gyengébb csírákat egyszerűen kidobjuk. Vagy esetleg átültetjük őket, bár ez nem túl célravezető. Mindenesetre, véleményem szerint az első évben még ne kezdjünk bele ezen zöldségek nevelésébe. Ám aki szeret kísérletezni, azoknak hajrá!

Mit ültethetek még?

Természetesen fűszernövényeket. Legtöbbjük folyamatos odafigyelést kíván, azonban igazán megéri termesztetni őket, az illatuk miatt is. A választék szinte végtelen. Csak a képzeletünk, a pénztárcánk és a lakásunk, teraszunk mérete szabhat határt fűszereink mennyiségének. Legismertebbek és legkedveltebbek talán a bazsalikom, a metélőhagyma, a petrezselyem (itt most inkább arra gondolok, amit kifejezetten a lombojáért termesztünk, nem pedig a gyökéréért), és a majoránna. De nevelhetünk mentát, hogy feldobjuk a limonádenkat, ültethetünk tárkonyt, kaprot, koriandert, ánizst és még sok egyebet. A lakásban ezeket az év bármely időszakában

elvetethetjük, így télen sem kell lemondanunk a kertészkedésről. Fűszernövényeknél azonban érdemes utánajárni, hogy milyenek az igényeik, ugyanis ez nagyon eltérő lehet. Akár locsolás, akár napfény, akár hőmérséklet szempontjából. Míg a zöldségek nagy részénél annyira nem fontos, addig a fűszereinknél valóban meg kell teremtenünk a számukra legkedvezőbb feltételeket. Ellenkező esetben bizony elmaradhat, a várt sikerélmény.

Hogyan kezdjek bele?

Igazán nem lesz szükség sok mindenre. Egy csomag vetőmag, egy zsák virágföld és egy cserép. Ennyivel már el is lehet kezdeni. Nem kell rögtön mindent elültetni. Haladjunk szakaszosan! Kezdjünk csíráztatni, majd, amiből hajtás lesz, ültessük át vagy ki, és így tovább. Fontos, hogy legyünk türelmesek! Egy nap, sőt még egy hét alatt sem biztos, hogy látni fogjuk a változást. Persze amikor kibújnak az első növénykezdemények, onnantól már könnyebb. Ha sok mindent ültetünk, akkor érdemes felcímkézni őket, több okból is. Az egyik, hogy ne kenődjünk el, ha a spenótunkon nem kezd el nőni a zöldbab. A másik pedig, hogy tudjuk, melyik zöldségünket, illetve fűszernövényünket kell éppen meglocsolni. Mindezeket egybe véve a kertészkedés igazán jó időtöltés tud lenni. Minden nap van mit várni, hiszen a növények máshogy, máskor kezdenek el fejlődni. Amikor pedig leszedjük az első saját termesztésű zöldségünket, az majd nem olyan jó érzés, mint pót-pót zh-n megkapni a kettest.

A daruhajtogatástól a kalligráfiáig

Madarat tolláról

Ha toll és papír akad a kezünkbe, megannyi már-már elfeledett gyermekjáték lehetősége tárul elénk, a legegyszerűbb amőbától a torpedóig, az ország-várostól a sótartós jóslásokig. Ám a felnőtt kor is tartogat papírra való vagy papírból illő csodákat, amik kis eszközigényük folytán kiváló színfoltjai lehetnek a zárkózottabb napoknak, és egészen magas szintig fejleszthetőek. Ha szereted a kézművesiséget, odavagy a papírokért és a tollakért, a japán eredetű origamit és a kalligráfiát neked találták ki!

VARGA-CEGLÉDI
BERNADETT

Fotók: Szilvák Orsolya

Papírrepülő, kishajó, daru. A legalapabb hajtogatási formulák, melyek a mindennapjainkat színesíthették óvodában és általános iskolában. Ugyanakkor azt még közel sem sejtettük akkor, hogy milyen ősi tudás birtokába jutottunk, hiszen az első nyomtatott origami könyvet 1797-re datálják Akiszato Magakidzsima tollából és lefordítva pont Az ezer daru hajtogatása címet viseli. Ezt megelőzően több legenda is kering a művészet születéséről, a legelterjedtebb egy buddhista szerzetesnek tulajdonítja az első alkotásokat, melyek titkát Japánba juttatta el a 6. században. Több történelmi forrás is használja a technikát illusztrációs céllal, például az 1490-es kiadású Tractatus de Sphaera Mundi origami hajóval operál, a Német Nemzeti Múzeumban pedig papírból formázott lovak vannak kiállítva 1810 körülől. Az első hazai leírás 1935-ből származik, és nem máshol találjuk, mint a Sicben, holott igaz, ami igaz az első kézikönyv kiadására közel harminc évet kellett várni.

Bár a háztartások klasszikus 80 grammos fehér fénymásolópapírja a kezünk ügyéhez legközelebb eső munkadarab, az eredeti papírtípus időszámításunk szerint 105-re nyúlik vissza Kínába. A mai lehetőségeinknek azonban szélesebb a tárháza, mint valaha, kapható

speciális origami papír, melyet kami néven is emlegethetünk. Ez a típus könnyen alakítható, vékony, és erősen jellemzi a négyzetes méret, akár 25x25 mm-től egészen 25x25 cm-ig. Ideális választás lehet a vasi is, de ez a drágább beruházások közé tartozik, vastagabb kézműves termék. Utóbbi javasolt nyomtatásra, díszítésre, hiszen könnyen fogadja be a tintát. Ha viszont nincs kéznél más eszköz, az interneten fellelhető útmutatók kiterjednek a teástatas hajtogatásra, de még a Wc-papírra és gurigájára is. Mérnök emberként azonban érdemes kitekinteni a szakmai vonatkozásokra is, a matematikai origami az 1980-as évekre nyúlik vissza, az elméleti hajtogatás eszközével vizsgálták, hogy milyen és hányféle kombináció formálható ki az adott alapból. A számítógépes technológia meghozta a komplexitás kánaánját, modellezés segítségével vágás és ragasztásmentes mesterművek tervezhetőek. Nem meglepő ennek nyomán, hogy a művészetekhez közelebb álló tervezőket meghihlette a technológia, így született példának okáért Issey Miyake japán divattervező, és Jun Mitani programozó közös munkájának gyümölcseként a 132.5 Issey Miyake kollekciónak a háromdimenziós darabok varrása és szabása nélkül, de tartós hajtásokkal.

Ami pedig a valós környezetünket illeti, az építészek is szívesen kacsintgatnak, főleg a mai korban a letisztult, geometrikus formák irányába. Nem csoda, ha stílusként megjelent a dekonstruktív építészet, avagy a folding, ami nem más jelent, mint gyűrítés, hajtás, redőzés. Ékes megvalósult példák sorakoznak előttünk az origami hívószóra, a párizsi Origami irodaház, az izraeli Tel-Aviv Művészeti Múzeum, a mexikói Chocolate Museum Nestlé vagy éppen a svájci Saint-Loup kápolna. A gyakorlást érdemes kicsiben kezdeni, nem egyből épületekben, hiszen ennek is számos előnyét tapasztalhatja meg a szorgalmas hajtogató. Azon túl, hogy az origami segítség lehet a tanulási nehézségek leküzdésében, megtanít a fókuszálásra, a jelenben tart, vagy ahogy manapság divatos hívni ideális mindfulness technika, és leszoktat a maximalizmusról és a kishitűségről is.

Azonban, ha nem a papírok szerelmesei vagyunk, hanem megrögzött analóg grafománok, a tollak lehetnek a mi igazi társaink a mindennapokban a fentebb említett készségek fejlesztésére. Gombóc Artúr nyomán szabadon fellelhető a tolltartóinkban a HB ceruza, a 3B-s ceruza, a töltőtoll, a vágott végű toll, az ecsetfilc, a tűfilc, de még a kihúzófilc is. A felnőtt színezők világán túllépve könnyű rátalálni a saját kezű naplózás szemet gyönyörködtető bájára a bullet journalra, azaz a rajzokkal és szép írással díszített, maximálisan egyénre szabható határidőnaplók készítésére. Egy ilyen füzet elkészítésének első lépcsőfoka a megfelelő füzet beszerzésén túl, megtanulni újraformálni az első osztályos gyöngybetűket. A finom íves

cirádák, a kunkorodó díszítések és ízléses elrendezés már a haladók terepe, kezdetnek érdemes a tollhegynyomást kikísérletezni, a megfelelő döntést megtalálni, és előírt gyakorlólapok nyomán rögzíteni a mozdulatokat. Ugyan jóbarát a pontozott füzet, a sima papír is megfelelően előkészíthető a hadműveletre halványan, vonalzóval húzott segédháló felrajzolásával. A profi betűformálók alkalmi vagy állandó jelleggel anyagi javakra is képesek konvertálni tudásukat, a jeles események meghívói, dekorációs feliratait, vagy akár az éttermek menütáblái is személyesebb kötődést nyújtanak, ha valaki keze munkáját tükrözi, amibe szívét-lelkét beleadta. Kicsiben is kamatoztatható az újdonsült készség, a képeslapok, saját készítésű ajándékok a reneszánszokat élik és azon túl, hogy a pénztárcánk is hálás lesz, egyedi meglepetést adhatunk szeretteinknek vagy a kamra polca elnyeri méltó pompáját a megújított címkéink által. Számtalan oktató anyag található a világhálón a technika elsajátítására, hiszen éppannyira kedvelik a szépséget Európában, Kelet-Ázsiában és a Közel-Keleten. Mindenhol tekintélyes múltra vezethető vissza a szépírás gyökere, az írni, iniciálás Bibliáktól kezdve, az ecsetes kandzsikon át a rizspapírra vagy selyemre, hogy a szultánok pecsétjéről se feledkezzünk meg. Az írás tudományát több oldalról is meg lehet közelíteni, aki a kőbe, fémbe vésett jelek megfejtését érzi inkább közelebb a szívéhez, érdemes az epigráfia irányába fordulnia, míg aki a lélek rejtelseinek kutatásában érdekelt, annak a grafológia átható ismerete javallt.

X, Y, Z, Alpha

De vajon érkeznek a C vagy V generáció is?

Az elmúlt hónapok eseményei a társadalomkutatókat alaposan ellátták az elkövetkezendő évekre munkával. A The Atlantic Daily által leközölt Ed Yong cikke többek között felvetette a koronavírus által születendő új, C generáció lehetőségét. Az elmélet véleményezésére **Dr. Bernschütz Mária**t, a BME-GTK egyetemi adjunktusát, a fiatalabb generációk kutatóját kerestük fel.

VARGA-CEGLÉDI
BERNADETT

Pár héttel, hónapig otthon létezni természetesen egy komfortzónán kívül eső, kellemetlen létforma. A szülők otthoni munkavégzése, a hallgatók távoktatása és a gyermekek egész napos tanítása, lefoglalása is más kompetenciákat kíván, mint eddig. Ez viszont nem jelenti azt, hogy a most születő babák már máshogy viselkednének majd a Covid-19 vírus okozta társadalmi sokk hatására. „Egy generáció születése egy hosszabb, több éves korszakot ölel fel. Akárcsak Mannheim fogalmaz a közös alapértékekről, vagy Andorka a kohorszélményről, nem egy rövidebb időszak lesz egy új generációnak az alapja. De itt utalhatnék Strauss és Howe alapművére is, akik az észak-amerikai társadalmat vizsgálták meg és korszakokra bontották az utóbbi 200 évet” mondja Dr. Bernschütz Mária, „jelenleg a szakértők abban sem biztosak, hogy az otthon maradás hatására nőne a családalapítási- vagy gyarapítási kedv, karantén babák születnének. Arról nem is beszélve, hogy a korábbi krízis helyzetek idején sem változott meg gyökeresen a legfiatalabbak élethez való hozzáállása.” A generációk megkülönböztetése rendszerint utólagosan történik, visszatekintve állapíthatók meg egy csoportról az összekötő, hasonló jegyek és a pont, mikortól nevezhetjük őket másnak, mint elődeik. A szakértő is egyetért azzal, hogy „ez egy történelmi pillanat, egy globális esemény, ami mindannyiunk életére befolyással bír, amit sokáig fogunk emlegetni, többek között gazdasági hatásai miatt. De nem gondolom, hogy generációelméletet rá kéne húzni erre a sajnálatos esetre.”

Máshogy látja a kialakult helyzetet **Szabó Andrea**, a Társadalomtudományi Kutatóközpont Politikai Intézet tudományos főmunkatársa, aki március 20-án a Politikatudomány Intézet blogján leközölt cikkében így vélekedik:

Fotók: Szilvika Orsolya

„Úgy gondolom, hogy a szemünk előtt formálódhat egy új, történelmi generáció (Arber–Attias–Donfut 2000), amit V-generációnak, azaz a Vírus-generációnak nevezek. Az X, Y és Z-generációhoz képest V-generációnak nem kulturális, és/vagy egyes technikai eszközökhöz, így az internethez, a közösség médiához vagy más fogyasztási javakhoz való hozzáállás a generációvá válásának alapja, hanem egy globális történelmi esemény, a COVID-19 vírus járvány kitörése.” Nem elhanyagolható tézis a blogposztból, hogy az ifjúkori, 14 és 25 év közötti, élmények alakítják egy generációs csoport profilját, így az eddig ismert Z generációt keresztbe metszheti egy, nem születéssel összefüggő, hanem történelmi alapú felosztás. Az írás vizsgálja a Strauss és Howe, valamint Mannheim alapján megállapított 3 szempontot, amely az új generációformálódás születéséhez kell, míg eredményül az alábbi következtetésre jut: „Előfordulhat persze,

hogy az általam leírtak egyszerűen felerősítik a Z-generáció már most is meglévő elkülönülését, de (...) a jelenlegi események túl szélesek és túl mélyen érintik a „normális” világot, hogy annak ne lehetne valami új – általam V-generációnak nevezett – következménye.”

A két szakértő ugyan némileg másképp látja a kérdést, Dr. Bernschütz Mária személyes blogjában (generatika.blog.hu) több karanténhelyzetet is görcső alá vesz, úgy, mint önzés kontra önzetlenség a kijárási korlátozás nyomán a magyar társadalomban, a tiniszerelemeket, az önszabályozást, a digitális túlfogyasztást, így ennek kapcsán a digitális diétát is. Mind-mind érdekes téma, elolvasásuk akár a saját jól-létünkre is jelentős pozitív hatással lehet. Visszakanyarodva azonban a generációk témaköréhez, Dr. Bernschütz Mária szavait összefoglalva: az idősebb, X előtt generációnak (1946-1964) mentális kihívás felfogni az

otthon tartózkodást, az 1956-os élmények nyomán azt fontolgatják, hogy mit érthet nekik ez a vírus már. Az X generációra (1965-1979) rászakadt a munka, a háztartás, a gyermek, ahogy a félelem és a döntések sorozata is, mondhatni már-már mentálisan túlterheltekké váltak. Az Y generáció (1980-1995) a lelki teherviselést érzi leginkább, kalitkába zárták a szokásos programok hiányával, a szabadságától megfosztva. A Z generáció (1996-2010) az, akiket eddig a leginkább az online térben való életre bélyegzett meg a társadalom, és akik mégis rájönnek, hogy nem, ez mégsem elég. A 2010 utáni Alfa generáció viszonylag könnyen marad otthon, viszont hamarabb kell „fel nőniük” bizonyos online platformokhoz, hiszen néhány online szoftverek használata ők még túl fiatalok, de most nekik kötelező regisztrálni, és épp ők oktatják szüleiket, tanáraikat a digitális eszközök használatára.

Nézőpont

KOVÁCS ZSÓFIA

Adomány

Meddig beszél egy ember, és honnan kezd irányítani a pénzt? Ez a kérdés egyre jobban foglalkoztat az elmúlt néhány hónapban.

Egyáltalán maradhat-e ember valaki, akinek töménytelen mennyiségű pénze van? Nem mondom, hogy népszerű vélemény következik, de

miután a közvetlen környezetemben is tapasztaltam, hogy valaki képes megváltozni néhány tízezrestől, gondolkodóba estem. Féltreismertem volna?

Hová lett hirtelen a normális értékítélete? Hogy ne csak a levegőbe beszéljek, itt egy példa: A minap jótékonysági esten jártam. Teljesen véletlenül keveredtem oda, és magam is meglepődtem, mennyire alulöltöztem az egyébként jazz koncertként kikiáltott programon. Amikor beléptem, kedvesen fogadtak, egy pohár pezsgőt nyomtak a kezembe, és elirányítottak a nézőtér felé. Áthaladva a tömegen, kezdtem kényelmetlenül érezni magam. Hogy pontosan miért, azt nem tudtam, de mindenki furcsa volt.

Halkan, visszafogottan kacarászó nők, és a társalgást minden téren uraló férfiak csoportjai között haladtam el. Az ajtóban hatalmas urna állt, amibe csak akkor dobhattam pénzt, ha fotózták őket. A kép elkészülte után, senki vissza sem nézett. Egy darabig álltam az urna mellett, aztán megkerestem a büfét. Becsületkasszás volt, így egy sütemény átlagosan tízezer forintba került. Persze, csak ha látta a fizetést valaki más is. Ha nem, ingyen volt. Vettem egy üdítőt, természetesen egy egyetemista pénztárcájához szabott adománnyal, és az első, amit

meghallottam ez volt: „Nézzétek! Csak ennyit szán a beteg gyerekekre!” Természetesen olyan hangerővel, hogy eljusson hozzám, és kétségem se lehessen afelől, nekem szól. Elszégyelltem magam. De nem az adományom miatt. Hanem azért, mert nem szólhattam vissza. Ebből is látszik, hogy aki gazdag, bármit megtehet. (Akinek nem inge, ne vegye magára!) Ha nem akar adni, ne adjon! Még véletlenül se játssza el a gondoskodó, nagylelkű embert, mert a hamis gyémántnak senki sem szokott igazán örülni.

MŰHELY

Felelős kiadó:
Budapesti Műszaki és
Gazdaságtudományi Egyetem
Felelős szerkesztő:
Pollák Zsombor
Barabás Zoltán
Főszerkesztő: Szabó Zsolt

Rovatvezetők:
Szabó Lídia Dóra
BME körkép, bme.korkep@muhely.com

Kókai Bálint
Kapun kívül, kapunkivul@muhely.com,

Kulcsár Dorottya
Közélet, kozelet@muhely.com

Balogh Kata Boglárka
Sport, sport@muhely.com

Varga-Ceglédi Bernadett
Magazin, magazin@muhely.com
Technika, technika@muhely.com)

Kovács Zsófia
Publicisztika, publicisztika@muhely.com

Képszerkesztő:
Szlávik Orsolya

Tördelőszerkesztő:
Fejes Bence

Az újság készítésében résztvettek:
Murányi Mátvás, Peczel Levente, Kalmár
Dániel, Kapitány Gergő, Berczi Tamás

Szerkesztőség:
1111 Bp., Műgyetem rkp. 3.
K. alagsor 80/a.
E-mail: info@muhely.com,

Hirdetésszervezés:
E-mail: info@muhely.com

ONLINE KIADÁS

Ingyenes.

HU ISSN 1589-6668

Lapunkat rendszeresen szemlézi a megújult

www.observer.hu

NYEREMÉNYJÁTÉK

A helyes megfejtést beküldők között egy 3000 Ft-os könyvutalványt sorsolunk ki. A megfejtéseket a muhelymegfejtes@gmail.com e-mail címre várjuk **május 11-ig**. Előző számunk nyertese: **Kovács Iván**. Az ő nyereménye egy 3000 Ft-os könyvutalvány.

😊	Alpha	Francia gyors vasút	Téma egy-neműi!	Elle betűi keverve!	Kifogyott	Tova	Rege	Piritós	Aero	Szőrny ... mese	Útóvel játszott sport	Kapu védője	Nem jó	😊
1.														Ö
😊	Híres csillagász								Gége helye					
2.									Volt					
Audio visual			English röv.			Maró folyadék				Liter		Saját kezűleg	Sokat ivó egyén	
			Költő			Cipész				Görög sziget				
Tonna		Nagy értékű Főzelék növény							Sablon					
									Adam párja!					
Lentebbi helyre				Suba része!			Balkon							Azon okból
				Határozott névelő			Gyapjas állat							
Női név					Seb széklet!			Nagy baj					Amper	
					Szlovák hírtügn.			Elmesél					Kén	
És angolul				Szágó érzék							Útó lap			
				Newton							Rádió frekv.			
Science röv.		Vegyi csoport							Angyal rang				Tél közép!	
		Észak Magyaro.							Páros tőke!				Rügy fele!	
Pérez (szleng)				Mosó vályú						Pezseg a víz				
				Római ezer						Liter				
😊	N										Cipót készít			

Átállás könnyedén?

Nagy ígéreteket tettek az amerikai autógyártók arról, hogy rengeteg lélegeztetőgépet készülnék legyártani az eszközhiányban szenvedő kórházaknak. Mennyire volt ez könnyelmű vállalat?

VARGA-CEGLÉDI
BERNADETT

A brit Imperial College London szakértői becslése szerint a kórházba kerülő Covid-19 páciensek körülbelül 30 százaléknak kell géppel segíteni a légzését. A szükséges mennyiséghez képest drámai adat, hogy a gyógyászati cégek normális működés mellett havonta pár száz ilyen gépet tudnak előállítani. Ezért Donald Trump elnök határozottan felszólította például az autógyártó cégeket, hogy cselekedjenek, álljanak át veszélyhelyzet alatti működésre, amit egyébként az USA-ban törvény is előír ilyen katasztrófa-helyzetekben. Az elmúlt évszázadban volt rá példa, amikor a Ford bombázókat gyártott, a General Motors pedig kételtű járműveket a katonaságnak. Azonban tény, hogy a gyártósorokat könnyebb áthangolni autóról valamilyen másik járműre, mint a nulláról belevágni egy rendkívül összetett és kifinomult orvosi eszköz előállításába. Nem elhanyagolható

különbség, hogy az autóknak közlekedésbiztonsági előírásokat kell teljesíteniük, az orvosi eszközökre viszont szigorú egészségügyi szabályok érvényesek, és az ember életben tartása a fő feladatuk. Hamar kiderült, hogy a gyorsan megtett gigászi bejelentések után a valódi munka iszonyúan lassú lesz, és fennáll a veszélye, hogy nem fognak időben elkészülni a várt eszközök. Normális esetben hat hónap lenne beindítani a gyártást, de ez a mostani helyzet sok minden, csak nem normális. Egy lélegeztetőgépnek körülbelül 1700 különálló alkatrésze van. Az autókban akadnak olyan kisebb alkatrészek, elektronikai összetevők, amelyek némi módosítás után akár lélegeztetőgépben is felhasználhatók. A gyártóknak azzal is szembe kell nézniük, hogy az orvosi gép gyártása nem automatizálható olyan mértékben, mint az autóké. Az összerakás többnyire manuális

folyamat, szóval nem elég új gyártósorokat nyitni, az ott dolgozóknak is megfelelő képzést kell adni. A betanítást viszont éppen azok tudnák elvégezni, akikre most még nagyobb szükség van az eleve orvosi eszközöket gyártó üzemekben.

A Forma-1 világa sem tétlenkedett, ugyanis hetekkel ezelőtt bejelentették, hogy hét angol bázisú csapatával összehangolt projekteket indítanak a koronavírus elleni harcban. Lélegeztetőgépek és légzést segítő gépek gyártásába kezdtek a „Projekt Pitlane” néven indított program keretében. Miközben a Mercedes csapat külön projektje sikeres lett, egyes riválisoké már kevésbé mondható annak. Az összes csapat részt vesz az F1-en kívüli más cégeket, gyárakat is megmozgató „Ventillator Challenge” programban, de ezen belül az egyes résztvevők eltérő gyártókkal, eltérő típusú lélegeztetőgépek fejlesztésén is dolgoznak. A Red Bull és a Renault egy essexi központú céggel, a Lifeline Technologies-zel fogott össze, amelynek alapítója, Dr. Alastair

Darwood különböző orvosi eszközök tervezésével foglalkozik. Ő alkotta meg a Blue Sky névre keresztelt lélegeztetőgépet, amely egy egyszerű tervezésű szerkezet, ennél fogva gyorsan is gyártható. Ebből a modellből több ezer készült volna el a két F1-es gárda közreműködésével, ám a programot le kellett állítani, miután az orvosi műszereket engedélyeztető hivatal, az MHRA jelezte, a gépek a koronavírusos megbetegedések esetében lényegében használhatatlannak bizonyultak. Ennek oka éppen az egyszerűségben keresendő. A Blue Sky ugyan képes lélegeztetni pácienseket, ám a koronavírusos fertőzések kezeléséhez ennél összetettebb műszerre van szükség, ugyanis a betegség esetében a tüdőben gyorsan képződik folyadék, így a lélegeztetőgépeket a kezelés során más módba kell kapcsolni, hogy alkalmazkodjanak a változásokhoz. A Blue Sky készülék viszont nem rendelkezik további üzemmódokkal. Így a gép nem kapta meg az engedélyt a gyártásra, annak többeszes megrendelését pedig visszamondták.

GONDOLATOK

Ebben a rovatunkban prózákat, verseket, egyéb irodalmi műveket, valamint szociográfiákat közlünk.

Várjuk e tárgyban írásait a publicisztika@muhely.com e-mail címre, Gondolat jelíggel.

Karanténnapló 2. (József Attila)

Délelőtt még mindig a tegnapi nő látogatásán kattogott az agyam. Kíváncsi voltam, visszafogadta-e a férje. Mivel az ebédből maradt annyi, amennyivel jóllakhatott az egész család, így leültem cikket írni. Azaz leültem volna. De félbeszakított egy kopogtatás. Rettentően megijedtem, mert nálunk kapucsgő van, így ha valaki kopog, az tuti, hogy átmászott a kerítésen. A küszöbön egy bajszos fiatalember állt. - Egész úton azon gondolkodtam, hogy be kéne ide ugranom. Hát itt vagyok – mondta. Bemutatkozni ugyan elfelejtett, de én egyből tudtam, hogy senki más nem lehet a vendégem, mint Petőfi Sándor. Ebben a tudatban is szolgáltam fel neki az ebédet. Folyton a verseiről kérdezgettem, ő meg válaszolt is. Délutánig okom sem volt feltételezni, hogy mással állok szemben.

Aztán elindultunk sétálni, hiszen a faluban máskor sincs az utcán egy lélek sem. Így a karantén sokadik napján meg már igazán kezdtem belebolondulni a bezártságba. Szóba került köztünk az egyetem. Azt mondta kirúgták. - Attól én sem vagyok messze – feleltem. - Ki tudja, milyen lesz ez az online oktatás. Ezt a szót felírta. Nagyon tetszett neki, azt mondta, még sohasem hallotta. Betűznöm kellett. Nem csodálkozom, hogy kirúgták, gondoltam. Aztán leültünk a Hernád partra. - Nézzük, hogyan úszik el a dinnyehéj! – nevetett fel. És itt leesett! Végig József Attilával töltöttem a napot. Gyorsan kértem is tőle egy aláírást, meg egy képet. A selfie-t megint betűznöm kellett, de már nem érdekelt. Hogy keverhettem össze Petőfivel? Majdnem

elsüllyedtem szégyenemben. Persze neki nem szóltam, mert féltem, hogy elmegy, vagy ami még rosszabb, megsértődik. Titkon arra vágytam, hogy a múzsája legyek vagy, hogy hozzám is írjon egy verset, mert hát mégis csak én vagyok, aki beengedte karantén idején. Sőt még be is vásároltam neki a kis ABC-ben, mert hallottam, hogy sokat betegeskedik, így rá igazán nem lenne jó hatással a vírus. Mondtam, hogy várjon meg a Hernád parton, csak írja le, hogy mi kell. (Egyszer milyen sokat fog érni az a néhány szó: kenyér, tej, tojás, bor, gyufa, cigaretta!) Utóbbit nem vettem, mert nincs dohánybolt a környéken, de azt mondta, nem baj, nála még van néhány szál. Már-már odáig jutottunk, hogy felmerült köztünk a levelezés kérdése, de ekkor hazaértünk, és én bolond bemutatam neki a húgomat, Flórát! Őszintén szólva, először én sem értettem a hirtelen jött jókedvét, a húgom meg végképp nem tudta hova tenni, de aztán eszembe jutott. - Zsófi megtennéd, hogy szólsz a vendégednek?

Ne zavarjon, amikor épp dolgozatot írok! Kösz. - Mi a téma? – kérdezte Attila. - A Mama – mondta a húgom. - Oh, abban tudok segíteni. - Nem hiszem – folytatta Flóra egykedvűen. - Elemeznünk kell a verset, azaz ki kell találnunk, mire gondolt a költő. - Ez egyszerű! Megszerette volna köszönni... - Nem. Sajnos nem ez a helyes megfejtés. Feketén-fehéren itt áll a könyvben, hogy a költő pszichoanalízisre jár, ahol felidézi az anyja alakját. A négy versszak felváltva szól a mamáról, illetve a fiatal Attiláról. De nem csak a személyek, a múlt és jelen is váltakozik a műben. - Ha maga mondja kisasszony... Abszolút elképzelhetőnek tartom, hogy ez is közrejátszott. Bár én más véleményen vagyok, de hogy mire gondolt a költő, azt csak ő maga tudhatja. Én eddigre csalódottan vettem tudomásul, semmi esélyem Attilánál. Belőlem ugyan nem lesz vers. De az irodalom házi után ő maga is lógatta az orrát. - Flóra nem kér belőlem – mondta. - Jajj ne aggódj! – (mert azért tegeződni tegeződünk.)

Épp kamaszodik. Ilyenkor Arany Jánosból sem kér. - Lassan ideje mennem – indult el az ajtó felé. - Mikor jön a következő vonat? - A vírus miatt erre felé naponta csak egy jár, de az már sajnos (szerencsére) elment – feleltem. - Még ezt is lekéstem – rugdosta csalódottan a kavicsokat a házunk előtt. Bevallom, megsajnáltam. Felajánlottam, hogy maradhat éjszakára, ám ezt illedelmesen visszautasította, így nem volt mit tenni, kikísértem a buszmegállóba. A sárga busz szokásához híven tizenegy percet késett, így ha úgy vesszük, pontos volt. Megüres. A jelenlegi helyzetben még az a néhány néni sem használta. Mielőtt becsukódott az ajtó, még hallottam, ahogy a sofőr megkérdezi: - Gondolom, egy egészset kér a Búza térig? Attila csak ennyit válaszolt: - Nem tudom, nem voltam felkészülve rá, hogy lekésem a vonatot. De betűzné a Búza teret?

KOVÁCS ZSÓFIA

Lányos zavaromban...

Véletlenül azt mondtam szeretlek. Csak kicsúszott a számon. Nem úgy gondoltam. Szeretlek, mert megmentettél abban az átkozottul félreérthető szituációban. De ezt mondom mindenkinek, aki megment. Nincsenek olyan sokan, ám ne érezd magad különlegesnek emiatt! Persze büszke lehetsz, de tudd, hogy nem úgy szeretlek. Azt nem így mondanám. Meg nem neked. Vagy még nem ismerjük egymást olyan jól, hogy neked. De akár neked is, csak nem most. Meg nem így. Ez a szeretlek sokkal inkább a helyzetnek szólt. Nagyon kedves volt tőled, hogy így beálltál mögém. Fogalmam sincs, mit akart az a fazon. Naiv vagyok, így feltételezem, semmi rosszat. Ám nem árt az elővigyázatosság. Látod milyen jó, hogy hazakísértél. Egyedül valószínűleg halálra rémültem volna. Ja amúgy nem vagyok ijedős, csak olyan hirtelen, a semmiből került elő a pasi. Hátul meg ugye nincs szemem. Szóval, lehet meg

tudtam volna védeni magam, ám így legalább volt valami hasznod. De tetleges hasznod. Ilyen szó nincs is, igaz? Nem baj. Most már van, és ez a szeretlek pont ezt a tetleges hasznót próbálta helyettesíteni. Sokkal jobban hangzott, mint az általam előbb feltalált szókapcsolat. Milyen szép a magyar nyelv! Na szóval a lényeg, hogy ne értsd félre. De azért is szeretlek, mert...most próbálom megmutatni, hogy mennyiszor használok ezt a szót...tegnap meghívtál ebédelni. Igazad volt. Azzal az egy szalámis szendviccsel nem laktam volna jól. Szuper éttermet választottál, minden ízlett. Nagyon szerettem. Úgy szerettem, mint téged. Ezzel nem azt akarom mondani, hogy olyan vagy, mint egy leves. Hanem hogy annyira szeretlek, mint egy levest. (A leveket egyébként nagyon szeretem.) Ám csak úgy, ahogy a leveket szokás szeretni. Érted? Áh nem. Még elég ködös a tekinteted. Bár ha jól látom egyre ködösebb. Szóval...Nézd, elkezdett esni

az eső! Feljössz? Ja nem úgy gondoltam. Csak hát, hogy ne ázz meg. De nem a lakásba fel. Csak az ajtóig. Ott már nem ázol. Pusztán praktikus okokból kérdeztem. Megmentettél, cserébe én is felajánlok valamit. De félre ne értsd! Nem valamit ajánlok fel, hanem, hogy bejöhetsz, amíg eláll. Ez az a valami. Nem más. Nem az. Milyen bonyolult a magyar nyelv! Ja, nem muszáj egyébként feljönnöd. Ez opcionális. Ezért kérdés. De költői. Persze örülnék, ha válaszolnál, ám ez a te döntésed. Mondjuk nem egy nagy döntés. Mert az, hogy feljössz-e, lehetne nagy is, de itt most nem. Csak olyan átlagosan kicsi. Érdektelen. Mármint engem érdekel. Mondjuk akkor nem érdektelen. De részéről az. Vagy nem. De ne legyen érdekes! Mert ez egy teljesen normális minden ember között elhangzó kérdés volt. Érted? Na vajon mit válaszolt? Én is szeretlek.

KOVÁCS ZSÓFIA

Fény

Felhők
jönnek, mennek,
tornyosulnak, elvonulnak.
Nupra vágyom, mint
még soha.
Égessen, forrón, mint az Alföldön a nyár.
Vagy úgy, ahogy a Toldiban:
messziről lobogva tenger pusztaságon.
Szegezze arcomnak Petőfim kedves kérdését:
szeretsz rózsaszálam?
S had kiáltssam bele a világba:
én ugyan szeretlek,
apád, anyád nálam
jobban nem szerethet.
E pár sort hajszolom ezen túl,
míg el nem ér egy új állapot?
Síri és nevetni együtt,
mint a mesebeli királyok.
S ha valakinek érzésem a sóval magyarázom.
értse ő meg,
s ő is megkívánjon.
Ízlelni akarom a létem, mint Ady,
s engedni nekik létrejönni,
csak ezt akarom én.
Csak, hogy érjen el a fény.

ILLÉS KATALIN